

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

ŠT. 34

PTUJ, 28. avgusta 1964

Letnik XVII.

Kljub novim objektom stare težave

Novo šolsko leto je pred vrati. V ptujskih osnovnih in srednjih šolah bodo pričeli s poukom že 4. septembra. Minila sta dva meseca, dva meseca brezskrbnosti za učence in velikih skrbi za prosvetno pedagoške delavce, ki so poskušali v tem času urediti stara šolska poslopja in pridobiti čim več novih, kvalitetnih učnih moči.

Da, pomanjkanje prostorov in kadrov — to sta problema, stara verjetno toliko kot sodobno šolstvo. Letos je končalo šolanje na učiteljskih 26 študentskih ptujskih Občinskih skupščin, dva absolventa prihajata iz srednje šole za telesno vzgojo in eden iz pedagoške akademije; od teh želijo štirje nadaljevati študij. Iz sosednjih komun je prišlo v osnovne šole devet učiteljev, srednje pa štirje. To šteje bi lahko bilo zelo razveseljivo, saj bi pomenilo, da ni

nih pogojev vzgajamo učence v dobre dijake, dijake v dobre študente... Morda je to celo mogoče; toda kaj bo iz teh študentov v podjetju, tovarni, morda celo ponovno pred šolskimi klopmi?

Najbolj je pereče pomanjkanje predmetnih učiteljev, medtem ko je razrednih skoraj dovolj. Zato namerava Pedagoška akademija iz Maribora organizirati v Ptuj tečaj, ki bi razredne učitelje usposobil za predmetni pouk. Lepa zamisel, vprašanje je le, če bo zares uresničena.

V Ptuj so težave že v veliki meri odpravljene. Mislimo predvsem na gradnjo nove osemletke »Franca Osojnika«, ki sicer še ni povsem opremljena in urejena, bo pa že v začetku septembra popolnoma nared in bo sprejela prvo generacijo učencev. V šoli je enajst učilnic, fizikalno-kemični laboratorij, razne delavnice za tehnični pouk, gospodinjstva učilnica, šolska kuhinja in seveda vsi upravni prostori. Telovadnico nameravajo dograditi šele kdaj kasneje? Ko bo urejena okoliš, bo šola tudi arhitektonsko lep okras novemu delu mesta.

Osnovna šola »Tometa Znidarčiča« bo potem razbremenjena in bo lahko sprejela razred učencev iz Zavrč in razred iz Vidma. Prav tako se bo iz Zetala vozilo v Podlehnik okrog sedemdeset otrok. Vzrok tem prevoznim, ki na učence gotovo ne bodo pozitivno vplivali, ni samo v pomanjkanju prostorov, temveč tudi v želji, da bi otrokom zagotovili čim kvalitetnejši pouk. Osemletka »Franca Osojnika« je sicer edina šola, ki so jo letos zgradili v ptujskem okolišču, ni pa tudi edina, v katero so

TE DNI PO SVETU

Čombeju gori pod nogami

Položaj v Kongu se iz dneva v dan vedno bolj zaostreje. Sprito uspehov uporniških sil je jasno, da Combe ne bo mogel upravičiti upanj, ki so jih njegovi »zaščitniki« polagali v njegovo politično in vojaško spretnost.

Osnrednja kongovska vlada skuša zdaj demantirati nove uspehe upornikov, ki so v zadnjih dveh dneh zasedli še dve manjši mesti, medtem ko se spopadi v Bukavi nadaljujejo. Combe in njegova vlada nista nesigurna samo v vzhodnem predelu države, ampak tudi v samem Leopoldvillu.

Kongovski radio je objavil sporočilo, v katerem pravi, da je vlada storila ukrepe proti »določenim osebnostim«, ki skušajo v Leopoldvillu izvesti nered. Trdijo, da so nekateri predstavniki diplomatskih misij zapleteni v protivladno aktivnost in da jih bodo zaradi tega kmalu izgnali iz Konga. Vse to dokazuje, da Combeju očitno gori pod nogami zlasti sedaj, ko se je skoraj vsa Afrika desolidarizirala z njegovim režimom in ko je propadel tudi njegov načrt o enotah afriških držav, ki naj bi intervenirale v Kongu. Madagaskar je na čeloma zavrnil vojaško intervencijo v Kongu, Senegal in Nigerija sta zavrnila zahtevo, da bi poslala svoje enote v to deželo. Etiopija pa je pozvala Combeja, naj se obrne na Organizacijo afriške enotnosti. Samo Liberija doslej še ni

dala nikakršnega odgovora. Jasno je, da je takšna reakcija petih afriških držav povzročila paniko v krogih osrednje kongovske vlade, ki skuša zdaj odgovornost za spopade v Kongu zvaliti na sosedni brazzavilski Kongu in na Burundi.

Toda slika o resničnem stanju v Kongu, o licu in naličju Combejeve vlade »nacionalne pomiritve« je prodrta tudi v Evropo. Pred kratkim je belgijska televizija posnela film o borbah v kongovskem mestu Bukavi. Ta film je posredovala tudi francoska televizija. Prikazana so mnoga zverstva Combejevih orožnikov in belih najemnikov. Tako so belgijski in francoski gledalci videli na primer scene, ko streljajo kongovske državljane na ulici. Streljali so jih pred kamero. Streljali so tudi ranjence, za katere nikjer ni bilo videti, če so se z orožjem v roki borili proti Combejevim kazenskim ekspedicijam.

Combe pa kljub vsemu še ni izgubil slehernega upanja. Ameriška vojska pomoč prihaja redno, hkrati pa so začeli s prevozom belih najemnikov iz Južnoafriške republike v Kongu. Potrdili so tudi vesti o ustanavljanju kongovske tujske legije, ki naj bi po vestih iz Leopoldvila »prinesla deželi mir in red«. Toda kakšen mir in red lahko prinesejo Combejevi orožniki in beli plačanci, to je danes že vsakomur zelo dobro znano.

V šolstvu največ težav zaradi pomanjkanja učilnic

Se nekaj dni in zopet se bodo odprla šolska vrata. Mladino, ki je bila v času počitnic razigrana in vesela, čakajo v novem šolskem letu nove skrbi in naloge. Najprej je treba nahajati knjige, zvezke in ostale šolske potrebščine. Na pouk se je treba temeljito pripraviti in obnoviti predelano snov. To je precejšnja skrb mladine, z mnogo večjo skrbjo pa se ob pričetku novega šolskega leta soočajo starši in učitelji, ki so odgovorni za pravilno izobraževanje in za vzgojo mladine.

Pred zastarelimi in dotrajanimi šolami, katerih učilnice niso primerno urejene za sodoben pouk pa se ob pričetku novega šolskega leta srečujemo s precejšnjimi težavami. Nekatere šole v občini Ormož imajo kadrovske težave, ki jih postopoma rešujejo. V občini Ormož je pet matičnih in pet podružničnih šol, ki delujejo v 17 zgradbah. Šest šolskih zgradb sploh ne ustreza zahtevam, ki jih mora izpolnjevati šolska zgradba. V občini nimajo vse šole kabinetov, telovadnic, tehničnih delavnic in primernih prostorov za šolske mlečne kuhinje. Lani je šolo-obvezni pouk v občini Ormož obiskovalo 3171 otrok v 61 učilnicah. Učenci so se učili v 98 oddelkih, pouk pa je bil v nekaterih učilnicah celo trikrat dnevno. Torej imajo osnovne šole premalo učilnic in je treba v prihodnjih letih temu perečemu problemu posvetiti vso skrb.

Na predzadnji seji Občinske skupščine Ormož so občinski poslanci vprašanje šolstva temeljito analizirali in sprejeli predloge sveta za šolstvo. Šole v manj razvitih občinah spremljajo številne težave zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, ki jih iz dneva v dan več zahtevajo dotrajane in zastarele

šole. Poglej teh težav, ki le niso majhne, se šole srečujejo s kadrovskimi težavami. Mnogo težje je dobiti učitelje v tiste šole, ki so na področju manj razvitih krajev ali pa oddaljeni od mesta. Tako je na primer šola Runec skoraj vedno brez stalnega učiteljskega kadra, čeprav imajo učitelji tam dodatke na težko delovno mesto 10.000 dinarjev. To kaže, da nekateri učitelji nimajo primernih pogojev in iščejo boljše oziroma primernejše izven občine.

Bilo bi prav v tem ali prihodnjem šolskem letu na občinski občini Ormož ustanoviti posebni oddelk za defekte ali pa za umsko manj razvite učence. S tem bi se mnogo doseglo in tudi povprečni šolski uspehi bi bili mnogo boljše.

R. D.

VELIK USPEH ORMOŠKEGA VINOGRADNIŠTVA

DOSLEJ JE ZADRUGA NA MEDNARODNIH RAZSTAVAH VIN PREJELA 53 ZLATIH MEDALJ, SKUPNO PA JE PREJELA ČEZ 100 ZLATIH KOLAJN. 150 LET STARA LESENA PRESA IN BAR V VELIKEM LESENEM SO DU — ZANIMIVOST SLEHERNEGA OBISKOVALCA VINSKEGA SEJMA. PO NEURADNIH PODATKIH JE ZADRUGA NA LETOŠNJEM VINSKEM SEJMU ZA 18 RAZSTAVLJENIH VZORCEV VIN PREJELA 9 ZLATIH KOLAJN. DO LETA 1970 BO ZADRUGA OBNOVILA 700 HEKTARJEV VINOGRADOV, LETOS BO NA VINSKEM SEJMU NASTOPILA REKLAMNO IN KOMERCIALNO.

Kot vsako leto, se je tudi letos KZ »Kombinat-Jertuzalema« Ormož temeljito pripravila na letošnji vinski sejem v Ljubljani, ki se bo pričel 28. avgusta. Na lanskem vinskem sejmu je zadruga razstavila s slamo krito prileško klet, kar je značilnost Slovenskih gor, letos pa bo razstavila leseno prešo 150 let staro. Tudi klopce, ki je simbol vinorodnih krajev na vinskem sejmu letos ne bo izostal. Kot posebno značilno presenečenje na letošnjem vinskem sejmu bo zadruga pripravila bar v velikem lesenem sodu. V lepo urejenem sodu bodo postavili mizo z osmimi sedeži, prihod v sod pa bo skozi posebna vrata. To bo zanimiv kotiček

za obiskovalce letošnjega vinskega sejma. Za te je zadruga pripravila meso iz tunke, pečene gibanice, odojke na raznju in še druga znana domača jedila. Obiskovalcem vinskega sejma bodo postregli z visokokakovostnimi vini, v zato posebno pripravljenih glinastih majolikah. Zadruga bo organizirala na vinskem sejmu v svojem paviljonu godbo, ki bo z veselim zvoki melodij iz Slovenskih gor razveseljevala obiskovalce. To bo godba »Zibrate«, ki je v Slovenskih gorah precej znana. Strokovnjaki zadruga si bodo ogledali vinski sejem in ob tej priložnosti bodo obiskali tudi nekatera kmetijska posestva in objekte.

D. R.

PREMALO UPOSTEVANJE KMETIJSKIH NASVETOV

Družba je, kakor tudi posameznik, proizvajalec, zainteresirana povečati proizvodnjo. Vzrokov za neuspeh v zasebni proizvodnji je sicer več, vendar sta bistvena na področju občine samo dva. Nekateri privatni proizvajalci še vedno ne upoštevajo dovolj nasvetov kmetijskih strokovnjakov, na drugi strani pa so zasebni proizvajalci, ki odklanjajo sodelovanje z zadrugo — kmetijski proizvodnji. Proizvodnja žitaric v ravninskih predelih predstavlja več ali manj bistvene postavke in je tudi glede na

površino, ki jih zajema, zelo pomembna. Doslej smo s sejanjem in rabi žitnega semena in rabi dosegali razveseljive uspehe. S preusmeritvijo poljedelke proizvodnje v pridelovanje sladkorne pese, pa bo slehernemu proizvajalcu pešje zagotovljena še mnogo večji hektarski dohodek. Nekateri proizvajalci so v sodelovanju z zadrugo že dosegli 45 in več metrskih stotov po ha pšenice in lahko trdimo, da smo se poslovlili od zaostale kmetijske proizvodnje in prešli v intenzivno, ki bi naj hitreje prehajala v kompleksno proizvodnjo istih kultur. Tako sodelovanje z najmanj 10 in več hektarskimi kompleksi, zasejanimi z istimi kmetijskimi kulturami, znižuje stroške proizvodnje in omogočajo lažjo, hitrejšo in cenejšo obdelavo. Zasebni kmetijski proizvajalci naj bi v sodelovanju stremeli za tem, da bi strnjene parcele skupno obdelovali. S tem bi mnogo dosegli, ker bi bile celotne obdelave enostavnejše in zaščita rastlin se opravi istočasno in enotno, kar je zelo pomembno pri zatiranju nalezljivih bolezni in škodljivcev. Pri taki enotni proizvodnji postane pridelek enoličen, s čimer dosežemo zaradi boljše kvalitete višjo ceno.

PRIPRAVA ZEMLJE

Zelo pomembno mesto v kmetijski proizvodnji zavzema poleg ostalih opravil priprava zemlje. Če primerjamo, je tam, kjer nove sorte visokorodne pšenice niso uspeli, je precej kriva pomanjkljiva obdelava, gnojenje, dognovanje in osta-

la nadaljnja oskrba. Zelo važno in prva naloga pred jesensko setvijo je izbrati najprimernejše sorte semen. Uspeh je zagotovljen samo, če se kmetovalci pri izbiri pšenice, ki jo bodo posejali, ravna vsaj po določilih odloka o osnovni obdelavi zemljišč. Pridelovalci žit bi si naj mese pravčasno zagotovili, najbolje tako, da sklepajo z obratom kmetijske zadruge pogodbo. Ob prejemanju semen se naj kmetovalec zanima za procent kaljivosti, ki je pri semenu lahko zelo različen. Pri sklepanju pogodbe o sodelovanju se poleg semen naročijo tudi ustrezna umetna gnojila, strojne usluge, strokovni nadzor in zaščitna sredstva.

PRESKRBA S SEMENOM UMETNIH GNOJIL IN ZAŠČITNIH SREDSTVI

Važno je, da si ohrati kombinata umetna gnojila, semena, zaščitna sredstva za razkuževanje in v podobno čimprej naročijo, ker nekaterih gnojil in zaščitnih sredstev večkrat ni moč med setvijo dobiti. Zgodí se, da nekateri kmetovalec ne upoštevajo dovolj razvoja tehnike in napredka v sodobnem kmetijstvu.

Kmetovalec bi moral zemljo dobro obdelati, nabaviti dovolj kvalitetnega semena visokorodnih sort pšenice in ostalih ozimnih žit, pognojiti njivske površine z nitrofoskalam, predvsem takim, ki vsebuje nekoliko več fosforja kot kalija, jih pustiti nezasejane 10 do 14 dni, da se zemlja vleže in šele tedaj se zemljo zasejati.

ZA SETEV ŽITARIC — STROJNI SEJALNIK

Kmetje, za setev žitaric uporabljajte samo strojni sejalniki, saj samo s strojno setvijo lahko dosežemo najprimernejši

splet rastlin. Pri visokorodnih italijanskih sortah je zaželenih 500 do 550 rastlin na 1 kvadratni meter. Zato pa je potrebno sejati od 250 do 270 kg pšenice po hektarju in gostota posevka bo najprimernejša. Slabe strani ročne setve so dobro znane marsikateremu kmetovalcu, zato jih opuščamo in prehajajo na sodobno pridelovanje pšenice. Le-te so predvsem v tem, da ni moč doseči enakomerne razdalje med rastlinami in tudi splet rastlin po 1 kvadratnem metru je zelo različen.

ZA JESENSKO SETEV 48 TRAKTORJEV

Kmetijska zadruga Ormož bo za potrebo letošnje jesenske setve v lastni proizvodnji in v sodelovanju namenila 48 traktorjev. V lastni proizvodnji bo opravila jesensko setev na 340 ha, v sodelovanju pa na dvakrat večjih površinah. Zadruga ima težave predvsem z odkupljenimi obdelovalnimi površinami, ki so bile doslej slabše obdelane in zaradi slabe strukture zemlje je na teh površinah nekaj let pridelek manjši in slabše kakovosti. Kot v zadnji menijo, bodo letos za potrebe jesenske setve v lastni proizvodnji uporabili 29 vagonov umetnih gnojil brez dognovanja, v zasebni proizvodnji pa mnogo več. Vodilna sorta pšenice bo ostala leonardo in v proizvodni program je zadruga vnesla novo rusko sorto pšenice bezostaja, ki dobro prezimi, dobro obrabi in da kakovosten pridelek.

D. R.

Kjer je dim, je tudi ...

V Ptuj je v zadnjem času vse več preurejenih, če že ne novih, prodajal in gostinskih obratov. Dobivamo nove trgovine, dobili smo tudi samopostrežnico... Zato želje Ptujčanov, da bi dobili nov lokal z brezkalkolnimi pišćami, mlečnimi izdelki in enolončnicami, nikakor niso bile prevelike zahteve. Razumljivo je, da je marsikdo z veseljem pozdravil pobudo podjetja »Haloški bisere«, ki se je odločilo za za preureditve stare kavarne »Evropa« z obeti, da bodo res uredili in pripravili zeleni obrat. Dela so neverjetno dolgo trajala. Zdaj pa, ko so končno pri kraju... Naj govori sestavek našega bralca in dopisnika; gotovo ni iz trte zvit, in našel se bo marsikdo, ki mu bo pritril:

»Ptujčani smo se že dalj časa veselili novega modernega gostinskega obrata, ki bi bil specializiran za mlečne in brezkalkolne proizvode. Dolgo so trajala preureditvena dela v bivši »Evropi«. Končno je prišel trenutek otvoritve, pa tudi trenutke prvih razočaranj. Mladost gostinskih oseb je se v novem okolju nikakor ni moglo znajti in bili smo priče nekaterim nečim drugim dogodkom ob vračanju drobiža, pa tudi ob naročanju raznih pišć. Začudila nas je postrežnica, ki so jo zaračunavali za pišć in tudi ob točilni mizi, kar drugje ni v navadi.

Postrežba je v zadnjem času nekoliko boljša, zato pa je način poslovanja vse prej kot v redu. V kotu stoji blagajna brez dela, zato pa osebje pri pultu sprejema denar in istočasno izdaja jedi. Tak način je zelo nehygieničen in mislim, da mnogi gostje pravice ne doživljajo. Ali ne bi bilo bolje, če bi pri blagajni izdajali listke, s katerimi bi gost lahko pri pultu dobil zaželeno jedilo, kot je to v mnogih pocobnih gostinskih obratih v drugih mestih? Celotno poslovanje bi bilo mnogo boljše, ne samo s hygienične strani, pač pa bi bilo tudi mnogo hitreje, posebej če, če vemo, da je treba sedaj plačevati na raznih koncih prodajalne. Samo primer: kupil sem sladoled, smetano in pivo. Imel sem tisočaka; najprej sem moral plačati pivo, počakati, da so mi vrnili ostanek denarja, nato sem moral na drugem koncu mize plačati sladoled in z vrtnim drobižem spet na drugem mest smetano. Bi ne bilo bolj enostavno, če bi dobil pri blagajni tri listke in jih sproti oddaljal, ko sem dobil zaželeno stvar.

Za konec pa še to: obrat ima obsežne brezkalkolne restavracije; od velike izbire sadnih sokov so imeli zadnjič le eno vrsto. Lani je bil v »Tedniku« objavljen sestavek, ki je povzročil, da so se gostinski obrati oskrbeli z nekaj vrstami sadnih sokov. So letos gostinci znova pozabili, da ni vsakdo ljubitelj samo štajerske kapljice, piva ali drugih alkoholnih pišć?

Da ne bi kritika ostala enostranska, smo se v uredništvu odločili za kratek obisk v obratu. V zgodnjih popoldanskih urah, ko gostov ni preveč, je bila uprav-

nica Katja Kmetec, pripravljena odgovoriti na nekaj vprašanj v zvezi z očitki, ki jih je slišala na račun poslovanja:

»V Ptuj smo že dolgo čutili potrebo po obratu, ki bi gostom po zmernih cenah nudil enolončnice, brezkalkolne pišće, mlečne izdelke ipd. Mislim, da ste z otvoritvijo našega obnovljenega lokala v tem uspeli?»

»Težko je že v prvem mesecu poslovanja govoriti o uspehih ali neuspehih. Gotovo je, da v času dopoldanskih malic zadovoljimo potrebe mnogih gostov, saj prodamo povprečno 400 enolončnic. V jeseni si obetamo povečanje prometa zaradi dijakov.»

»Slišati je, da so ljudje od vašega obrata več pričakovali. Je tako mnenje utemeljeno?»

»Po številu gostov lahko sklepamo, da smo pričakovanja v veliki meri izpolnili. Jasno pa je, da vsem ni mogoče ustreči.»

»Kako mislite pritegniti še več gostov?»

»Lokal je sicer prostoren, toda za čas največjega prometa, nameravamo stisniti vanj še nekaj miz, da se bomo izognili neprijetnemu čakalju.»

»Ne manjka pritožb zaradi cen. So utemeljene?»

Pred blagajno v mlečni restavraciji

Kmetijski kombinat Ptuj: pridelek pšenice nad jugoslovanskim povprečjem

Zitna polja Kmetijskega kombinata Ptuj so opustela. Pa ne za dolgo; kmalu bodo vrezane nove brazde za jesensko setev. Medtem pa lahko strokovnjaki analizirajo uspehe in neuspehe letošnje žetve, ki so jo opravili s pomočjo 11 kombajnov.

Kmetijski kombinat ima 460 ha žitnih površin. Pridelek je bil na raznih področjih precej različen, vendar je povprečje 35 stotov na hektar daleč nad jugoslovanskim (pod 300 na ha). Podobne rezultate so dosegla le še nekatera posestva z bogato tradicijo in izkušnjami v Slavoniji, medtem ko se je morala celo Vojvodina zaradi izredno neugodnih vremenskih pogojev zadovoljiti s slabšim pridelkom. Dosežki, sicer ne rekordni, pa vendar lepi; upoštevati moramo namreč posledice nepričakovane vročine in suše v prvi polovici junija, ko bi bilo za nastajanje kvalitetnega zrnja potreb-

no mnogo več vlage. To se občutno pozna na teži zrn. Ugodno so se lahko razvijale mnoge žitne bolezni: snežna plesen na ječmenu, žitna pepelasta plesen, razne rje ipd. Vrh vsega nas je dvakrat prizadelo močno neurje, ponekod celo s točo, ki je povzročilo izgrubo zrnja in močno poleganje žit. Vsi ti činitelji so se morali odraziti na pridelku, predvsem na njegovi kakovosti. Razumljivo je, da moramo biti ob takšnih pogojih tem bolj zadovoljni z doseženimi rezultati.

Najboljše rezultate je dala Bezostaja, ruska sorta pšenice. Kljub temu pa bo treba še naprej sejati tudi italijanske sorte San Pastore, Funone, Leonardo ter francosko Etoile de Choisy, ki zahtevajo drugi žetveni čas, tako da so lahko kombajni in delovna sila čimbolje izkoriščeni. Dober je tudi donos triploidne semenske rži Petkus — 33 g. Brez težav lahko ugotovimo, da so dale slabe rezultate odkupljene in arondirane njive, ki jih v enem letu ni bilo mogoče razpleviti in dovolj dobro obdelati.

Obiranje hmelja bo kmalu končano; novi in novi nasadi, mehanizacija proizvodnje... Veliko vlagamo v to kulturo in zdi se, da ne zaman: pridelek bo letos precej boljši od lanskega, tako po količini, kot po kakovosti. Prizadejmo se le sobotinski nasadi, kjer je toča napravila veliko škodo.

Ves pridelek na 68 ha površine odkupi Hmezd, ga v Zalcu sortira, vskladišči in pripravi za izvoz. Človek ne bi verjel, da okrog 93 % jugoslovanskega hmeljskega pridelka roma v tujino: predvsem v zahodne države, celo Japonska ga v zadnjem času kupuje.

O pridelku breskev, ki jih še marljivo nabirajo in grozdja, ki čaka na svoj jesenski čas, lahko rečemo le, da mu toča ni povsem prizanesla. Najbolj je prizadeto završilo področje. Ni pomoči, vremenske nepravilnosti znova in znova opozarjajo, da je kmetijstvo pač stvarna potreba, vedim ali — oblačnim nebom.

D. S.

»Mislim, da so v primerjavi z ostalimi gostinskimi obrati v Ptuj in tudi drugje, cene zmerne; vsekakor pa so z našega ekonomskega stališča, kolikor je le mogoče nizke. Pri tem ne smemo pozabiti na nedavne podražitve.»

»Previsoka se zdi predvsem cena enolončnice. Bi jo lahko kalkulirali?»

»Lastna cena je okrog 85 din, ali natančneje: 7 — 9 dkg mesa 55 din, prikuha 15 — 20 din in razne začimbe in dodatki 15 din. Če upoštevamo 14 zaposlenih, ki delajo v dveh izmenah in jih je komaj dovolj, prodajna cena 120 din ni previsoka.»

»Ali vaše poslovanje ne bi moglo biti bolj sodobno oziroma hygijsko? V mislih imam to, da denar za pecivo, mlečne izdelke ipd., še vedno sprejemajo prodajalke za pultom, medtem ko nova blagajna večidel samuje v kotu.»

»Vprašanje me je začudilo (!?). V prvem tednu smo namreč res poskušali s takšnim poslovanjem, pa se zaradi neugodnosti gostov ni obneslo. Niso pokazali nobenega navdušenja, niti razumevanja za tak sodoben in bolj hygijski način poslovanja, nekajkrat

smo poslušali celo očitke in žaljivke (če to drži, je res lepo spričevalo za »kulturne« Ptujčane op. ur.).

»Mislite, da v Ptuj res ne bi mogel uspevati obrat, v katerem ne bi točili alkoholnih pišć, pa bi gostu vendar po zmernih cenah nudili marsikaj, česar sedaj pogreša?»

»Kot gostinci, smo se s pristankom pristojnih forumov, odločili za točenje piva in žganih pišć — predvsem za okrepitev — medtem ko vina nimamo. Skrbeli bomo, da v lokalu ne bo prišlo do prekomernega točenja alkoholnih pišć.» (Človek se nehoče vpraša, če je pri nas to sploh mogoče.)

»Zakaj za pišće zaračunavate postrežnino tudi pri točilni mizi, kar sicer ni v navadi?»

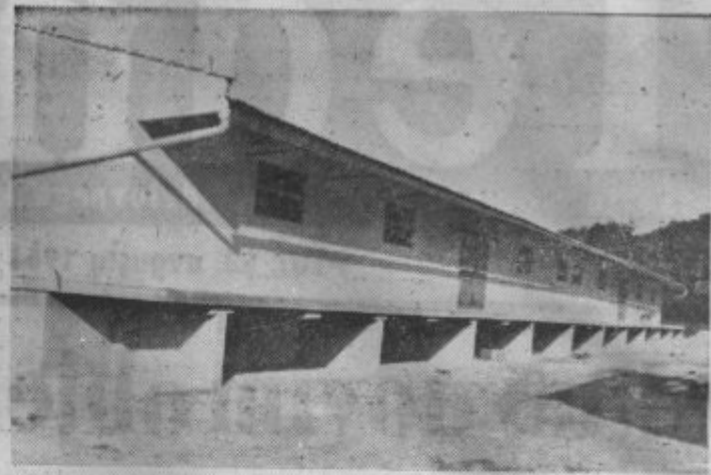
Odgovor je bil, bolj izgovor: »To delamo zato, ker le malo gostov pije pri točilni mizi; da so cene enotne, pač zaračunamo postrežnino!«

»In za konec še vprašanje o postrežbi?»

»Priznati moramo, da vse od otvoritve precej šepa. Vzrok? Pomanjkanje natakarnje in dopusti, zaradi katerih imamo sedaj zaposlenih celo nekaj gojencev 4. letnika gostinske šole. Ti so brez izkušnj, tako da se lahko zgodijo marsikaj.»

Poskušajmo napraviti kratek zaključek: vsakdo »vleče vodo na svoj mlin«, gostje najdejo v novem objektu dovolj snovi za kritiko, ali celo obrekovanje; ljudje smo že takšni, da vidimo vse mogoče in nemogoče napake prav tam, kjer jih nismo »hotel« pričakovati. Pa tudi podjetje raje zmiri in išče nove in nove izgovore, čeprav bi samo z malo več prizadevnosti lahko zadovoljilo tudi najzahtevnejše goste. Ko bo obrat postal »stare, se bodo duhovi pomirili, napake pa ostale. In zonet bomo z nabrušenimi jeziki čakali na nove prilichnosti in premlevali... premlevali brez haske naprej.

D. S.

Novozgrajeno skladišče KZ Or mož že služi namenu

Kmetijska šola Turnišče ob začetku novega šolskega leta

V Kmetijski šoli Turnišče pri Ptuj so bili v preteklem šolskem letu štirje oddelki učencev in en oddelk traktoristov. Za kmetijski poklic je šola izobrazila in usposabljala 104 učence. V mesecu juniju je šolanje zaključilo 24 poljedelcev, 15 živinorejcev, in 32 traktoristov. Absolventi šole so se že zaposlili pri kmetijskih kombinatih in v drugih v območju mariborskega okraja. Pomagali so pri žetvi s traktorji in kombajni, sedaj pa s stroji spravljajo druge pridelke in pripravljajo jesensko setev. Pri uspešnem uvajanju kmetijske mehanizacije in uvajanju sodobnih proizvodnih postopkov so novi kadri iz kmetijskih šol zelo iskani. Saj so že spomladaj nekateri zadrugi in kombinati komaj čakali, da dobijo iz šole izučene traktoriste, poljedelce, živinorejce ipd.

To nam da misliti, da je kmetijska proizvodnja dosegla tisto stopnjo, razvoja, ko ne zadostuje več samo strokovno sposobni organizatorji kmetijstva (inženirji in tehniki), ampak da morajo biti strokovno usposobljeni tudi izvajalci neposredni proizvodnih nalog. Od njih je v največji meri odvisen uspeh uporabe strojev in drugih sredstev v kmetijstvu.

Učenci kmetijskih šol so se doslej večinoma šolali na svoje

stroške. Le redko kateri je dobil štipendijo. Mnogo je bilo tudi takšnih, ki so se v šolo prijavili, potem pa niso prišli, ker jim je to doma onemogočal slab socialni gospodarski položaj. Letos pa je štipendiranje učencev v kmetijskih šolah ugodno rešeno. Kmetijski kombinat Ptuj in Agrokombinat Maribor sta razpisala večje število štipendij, za šolanje v Kmetijski šoli Turnišče. Tudi nekatere kmetijske zadrugi so pripravljene štipendirati učence. Šola ima še več prostih mest in kandidati se lahko še prijavijo.

Mnogi kmečki fantje ostanejo po končani osnovni šoli doma in pozneje želijo postati traktoristi. Prek začetnih traktorskih tečajev jim je bilo to doslej tudi omogočeno. Hitri mehanizaciji je odgovarjalo tudi hitro šolanje traktoristov prek tečajev. Sedaj pa je drugače. Kmetijske gospodarske organizacije potrebujejo manj traktoriste, vendar v vse več traktoriste poljedelce. Današnji traktorist mora poznati vsjo agrotehniko in obvladati vse je na redno dvoletno šolanje kmetijske šole. Predvsem pa mora znati vse stroje pravilno uporabljati in najbolje oskrbovati. Zato prehajamo v kmetijskih šolah od štirimesečnih tečaj-traktoristov.

J. M.

Visoko priznanje našim vinogradnikom in vinarjem

Ljubljana je že od nekdaj znana kot središče mednarodne vinske trgovine. Zlasti si je to zadavni sloves pridobila z organizacijo desetih povojnih mednarodnih vinskih sejmov ter z ocenjevanjem in nagradjevanjem najboljših vzorcev vina iz vseh kontinentov sveta.

Ker bo letos od 28. avgusta do 9. septembra že deseti, to je jubilejni mednarodni vinski sejem, bo gotovo naše bralce zanimalo nekaj iz zgodovine naše vinarstva.

V Britanskem muzeju v Londonu se med drugimi zanimivimi dokumenti nahajata tudi r. kopis, v katerem opisuje neki Simon KLEMENT svoje potovanje po južni Ogrski, Hrvaški, Furlaniji in Sloveniji, in sicer od 19. julija do 30. septembra 1715. leta, torej kar pred četrto tisočletjem.

Tega Angleža je zanimala kakovost zemlje, trgovina in poljedelstvo, zlasti pa vinogradništvo in vino. Povsod je okušal žlahtno vinsko kapljico ter ocenjeval njeno vrednost. Zaradi pomanjkanja prostora bomo naše bralce seznanili samo z najpomembnejšimi njegovimi ugotovitvami.

Dne 19. julija 1715 je odpotoval Simon Klement z Dunaja skozi Bratislavo na Madžarsko. Čez mesec dni je že hvalil hrvaško vino v Zagrebu, ki nadkriljuje tudi najboljša dunajska vina. Med drugim trdi, da bi takla vina zelo ugajala Angležem.

Dne 21. avgusta 1715 je hvalil dobro vino v Karlovcu. Zatem je odjahal proti severu in se ustavil ob Kolni nasproti Metliki. Njaka točno opisuje Belo Krajino, nato jaha preč Gorjancev in opisuje Dolenjsko in »vomeško okolico. Ze v Metliki ugotavlja, da ljudstvo govori podobno kot na Koroškem in Stajerskem. Tudi glede vina pravi, da je podobno avstrijskemu ter hvali dobre in udobne gostilne. Prenočil je v Trebnjem.

Dne 23. avgusta 1715 opazuje »konin obalico Znojemskega vodopada Krke. Donrepolje mu je najlepša dolina. Tu je prenočil in podkopal konja. Naslednji dan je potoval skozi Velike Lašče in Bloke v Cerknico, kjer opisuje znamenito Cerkniško jezero, v Planini na ponikalnico Unce. Tudi tu je pokušal in hvalil dobro vino.

Dne 23. avgusta je nadaljeval pot do Senožeč, kjer opisuje »kvačke volčave ter razmeta-

D. S.

27. avgusta, kjer lepo opisuje mesto, vendar ga je tržaško vino razočaralo, kajti pravi, da je črno vino precej močnejše, toda trpko na jeziku, medtem ko je belo vino milejšje, vendar nekoliko neprijetno na jeziku. Trdi, da Angležem ta vina ne bi ugajala.

Dne 27. avgusta je prispel v Devin in Stivan in prenočil v Rubiji, kjer hvali dobro črno vino. Naslednji dan je že v Gorici, vendar tudi za gorško vino ni bil navdušen. Primorska vina mu v splošnem niso bila všeč.

Naslednjega dne je prenočeval v dobri gostilni v Ajdovščini, nato je vedel v Podkraj pri prispel prek Logatca v Vrhniko, kjer ga je ujela noč.

Naslednji dan je okrog pol dneva prijahal v Ljubljano ter nato podrobno opisuje glavno mesto Kranjske. Glede vina pa pravi: Vino v teh krajih ne raste. Kupujejo in dovažajo ga iz Hrvaške, od Gorice in drugih krajev. Pijejo pa v Ljubljani več, kakor tam, odkoder vino kupujejo.

Ali je v četrto tisočletja od takrat nastalo v tem ozira kaj sprememb?

Dne 31. avgusta 1715. leta zapusti Ljubljano, jaše skozi Crni graben in prenočuje pri Sv. Ožboldu v bedni gostilnici. Naslednji dan je moral počivati v Vranskem, ker je konj šepal. Prenočil je v dobri gostilni. Zelo je pohvalil štajerske vina.

Dne 2. septembra jaše podjetni Anglež po Savinjski dolini skozi Celje do Slovenskih Konjic, kjer je prenočil na pošti. Na pobočjih Pohorja je opazil precej vinogradov, vendar vinarji ni preveč pohvalil.

Naslednji dan je potoval mimo Slovenske Bistrice ter v Zgornji Poljskavi dal ponovno podkovati konja. Tu zopet hvali vinograde in vino, češ, da je mnogo boljše od avstrijskega.

Prav lepo opisuje Maribor in okoliške vinograde. Nato je nadaljeval proti Gradcu, kjer omenja, da ne rasto vina, pač na da kupujejo vina iz okolice Radgone in Ljutomer. O teh vinih je poln pohvale, saj trdi, da so močnejša, okusnejša in prijetnejša od katerih koli dosedanjih, ki jih je pokušal. Hvali vinogradnike Slovenskih gor, saj pridelujejo kvalitetno vinsko kapljico, ki se lahko hreni nespremenjena več let.

Tako je Anglež Simon Klement pred četrto tisočletja pre-

potoval naše kraje ter jih prav temeljito opisal. Iz njegovega potopisa ni razvidno, kdo ga je poslal na to potovanje in s kakšnim namenom. Obstaja domneva, da je potoval kot vojaški in politični oglednik. Govoril je tudi latinsko in francosko. Ponožal je rimske ceste. Zanimal se je zlasti tudi za rimske starije. Znal je dobro čitati zemljevide in potoval je vsestransko, načrtno in preudarno.

Iz njegovega obsežnega opisa tega potovanja smo pobrali le nekaj najzanimivejših drobecov o našem vinu, da s tem četrto tisočletja starim potopisom počastimo letošnji — jubilejni mednarodni vinski sejem v Ljubljani in damo našim bralcem možnost, da ob pokušanju vin raznih dežela tudi sami povedo — svoje mnenje.

S.

CENE

TRŽNE CENE V POKLOVALNICI POVRTNINE (PRI MAGDI) V PTUJU

Kumare 40, ohrovt 120, paradiznik 120, paprika 130, paprika-parad. 150, solata endivija 80, zelje sveže 80, zelje rdeče 120, česen 260, čebula II a 70, krompir 40, paprika vložena 228, kumare vložene 480, koruza 85, pšenica 90, fižol »tebovec« 230, fižol prepečen 250, radenska 56, latina Donat 54, črna detelja 1620, in-karnatka 1020, breskve 140, grozdje nam. JUS I 2,0, hruške od 40 do 70, jgabolka 120, orehi cel 320, slive ringlo 80, dateljni pakirani 80, limone 290, vino rdeče 288, vino belo 270, vino rdeče 2 i 570, vino belo 2 i 770, jajca 28 med 216, sir 828, vrečke-papir 310.

Dopisujte v TEDNIK

Program radia Ptuj

Nedelja, 30. avgusta

10.30—10.40 Kratka domača poročila. 10.40—11.00 Vedre melodije, obvestila in reklame. 11.00—11.10 Problemi šolstva v ptujski občini. 11.10—11.30 20 minut z Zabavnim ansamblom radia Ptuj. 11.30—11.40 Kmetijska oddaja. 11.40—11.50 Srečanje humoristov radia Ptuj. 11.50—12.10 Zabavne melodije iz radijske diskoteke, obvestila in reklame. 12.10 Cestitke poslušalcev.

Torek, 1. septembra

15.15—15.30 Izbrali smo za vas... 15.30—15.37 Kratka domača poročila. 15.37—16.00 Glasba, obvestila in reklame.

Cetrtek, 3. septembra

15.15—15.30 Izbrali smo za vas... 15.30—15.40 Kratka domača poročila. 15.40—16.00 Glasba, obvestila in reklame.

Rádio Ptuj oddaja na srednjem valu 200 metrov oziroma na frekvenci 1540 kilohertzov vsak torek in četrtek ob 15.15. vsako nedeljo ob 10.30, sicer pa prenaša spored RTV Ljubljana.

OBVESTILO

Uprava skupščine občine Ptuj obvešča vse občane, da je delovni čas upravnih organov od 1. septembra 1964 dalje naslednji:

- vsak delovni dan (razen srede in sobote) od 7. do 14. ure;
- ob sredah od 7. do 12. ure in od 13. do 17. ure;
- ob sobotah od 7. do 12. ure.
- Uradne ure za sprejemanje strank pri upravnih organih na sedežu občine so:
- vsak torek in petek od 8. do 12. ure;
- ob sredah pa tudi od 13. do 17. ure.
- Uradne ure za sprejemanje strank pri krajevnih uradih so:
- vsak delovni dan od 8. do 12. ure;
- ob sredah pa tudi od 13. do 17. ure.

Iz tajništva skupščine občine Ptuj

MESTNI KINO PTUJ

predvaja 29. in 30. avgusta ameriški barvni film »RAZKOSJE V TRAVI«.

KINO ORMOZ

predvaja 29. in 30. avgusta angleški film »DOKTOR IN LIUBEZEN«, 1. in 2. septembra ameriški film »TONKA«.

KINO GORISNICA

predvaja 30. avgusta ameriški film »SPEDMO SINBADOVO POTOVANJE«.

Obvezniki predvojaške vzgoje o svojem taborenju

Ob zaključku letošnjega taborena PVV smo obiskali mladince IV. izmene v prostorih Dijaškega doma v Ptuj, z namenom, da bi za naše bralce napisali nekaj utrinkov o delu in življenju mladih fantov — bodočih vojakov JLA. Komendant tabora rezervni kapetan Bakonič Ivo, je povedal, da je letos taborel v štirih izmenah blizu tisoč mladincev iz vseh krajev ptujske občine. »Z doseženimi uspehi smo zelo zadovoljni, saj so komandirji in mladinci vložili vse svoje sile za uresničitev učnega programa tako na vojaškem kot političnem področju.« Je poudaril komendant. Učni program je po svoji vsebini bogat in zanimiv. Zraven učnega programa so bila številna predavanja družbeno-političnih delavcev iz Občinskega odbora SZDL, Občinskega komiteja ZKS, Občinskega komiteja ZMS in raznih društev. Program je obsegal tudi obisk ptujskega muzeja na gradu, filmske predstave, športna tekmovanja itd. Skratka, učni program in življenje v taboru je bilo organizirano tako, da so se mladinci učili koristnih stvari, ki jih dnevno potrebujejo v svojem življenju in stvari, ki jim bodo koristno služile v JLA. Na letošnjem taborenju so bili doseženi zelo lepi uspehi. Tudi mladinci so bili zelo zadovoljni. Z anonimno anketo, na katero je odgovorilo 206 mladincev četrte izmene, so ugotovili, da je 174 mladincev bilo zelo zadovoljnih in da odhajajo z najlepšimi vtisi. Eden izmed mladincev je na anketo med drugim zapisal:

»Taborenje predvojaške vzgoje sem si predstavljal čisto drugače, kakor pa sem ga doživel. Pred enim letom sem se taborel na zelo visoki planini, kjer so bili predvsem starejši mladinci, ki so se vračali s taborenja in so naštevili le njegove slabe strani. Čeprav ima tabor nekaj slabih strani, smo imeli na drugi strani mnogo koristnih političnih in drugih predavanj, kot je predavanje o prvi pomoči. V taboru si je lahko vsak mladinec dopolnil svoje politično in drugo znanje. Najlepše mi je ostal v spominu 15. avgust, ko smo tseli v Ljudskem vrtu športna tekmovanja. Tudi komandirji so se izkazali zelo tovariški.«

Tako in podobno je zapisano na anketnih lističih, kjer so mladinci zapisali svoje vtise. Iz štaba smo se napotili med mladince.

FANTJE, KAKO VAM JE BIL O TABORJENJU?

Na dvorišču Dijaškega doma v Ptuj je bilo zelo živahno, mladi fantje so se pripravljali za odhod, kajti štirinajstrednjega bivanja je kajti štirinajstrednjega bivanja v taboru je bilo konec. Izkoristili smo še zadnji trenutek za razgovor o tem, kako jim je bilo všeč na taborenju.

Mladinec Petrovič Anton, doma iz Strmca 21 pri Leskovcu, nam je na vprašanje: »Kako ti je bilo všeč na taborenju PVV, kaj si pridobil in kaj ti bo posebno ostalo v spominu?« odgovoril:

»Zelo hitro je minil čas, odkar sem zapustil osnovno šolo in že drugič sem na taborenju predvojaške vzgoje. Tu sem spoznal mnogo tovarišev, s katerimi sem preživel teh štirinajst dni v prijetnem tovariškem vzdušju. Zelo so mi ugajali komandirji na čelu s komandantom, ki so nas vzgajali v dobre mladince. V času taborenja sem se precej seznanil z orožjem in z vojaškimi spretnostmi. Pridobil sem tudi precej znanja o svetovni politiki. Najbolj v spominu pa mi bo ostal današnji dan, ko se poslavljamo od komandirjev in svojih tovarišev ter od sekretarja naše mladinske organizacije in drugega voda, v katerem sem bil predsednik mladinske grupe.«

Na isto vprašanje nam je odgovoril mladinec Strabal Srečko iz Kukove 44 pri Juršinih:

»Na predvojaški vzgoji mi je bilo zelo všeč. Marsičesa sem se

načel. Najbolj mi bosta ostala v spominu dva dogodka. Obisk ptujskega muzeja na gradu, kjer sem videl bogate zbirke, ki pričajo o zgodovini več sto let nazaj. Posebno so mi bile všeč slike z več milijonsko vrednostjo. V spominu mi bo posebno ostal oddelek ljudske revolucije, v katerem sem videl Lacka in njegove tovariše. Spoznal sem, kaj vse so morali pretrpeti naši borci, ko so se bojevali in umirali za našo svobodo. V lepem spominu mi bo ostal tudi športni dan v Ljudskem vrtu, kjer smo se v medsebojnem tekmovanju prijetno razvedrili. Rad se bom spominjal tudi dneva, ko smo streljali z vojaško puško; dosegel sem odlični uspeh. Tudi na vaje, kino, na predavanja, na tovariše se bom rad spominjal. V spominu mi bodo ostali vsi komandirji in vse lepo, kar sem doživel tukaj v taboru predvojaške vzgoje.«

TABOREJE — ŠOLA TOVARIŠI!

Temeljna naloga, kateri so na taborenju posvetili največjo skrb, je bila razvijanje tovarištva in samodiscipline. Tako komendant Bakonič Ivo, komandirji in člani sekretariata aktivna Zveze mladine na čelu s predsednikom Lenartičem Selvom, so v razgovoru poudarili, da je od tovarištva in samodiscipline odvisen celoten uspeh vojaškega in političnega pouka. Zamislite si 250 članski kolektiv mladih fantov, ki so prišli iz vasi in mesta, ki živijo v različnih pogojih, z različnim značajem in navadami, z zelo raznoliko šolsko izobrazbo, pri vsem tem pa upoštevajoč, da so se prvič srečali s tako velikim kolektivom, v katerem je osnovni pogoj skupnega življenja tovarištvo, spoštovanje, zaupanje, red in disciplina. Razumljivo je, da se v takšnem kolektivu vedno najde nekaj fantov, ki se počejo pokoravati družbenim normam odnosov, ki vladajo v socialistični družbi in v organiziranih kolektivih ter se hoče uveljaviti z nedisciplino in grobnimi odnosi do svojih tovarišev. S takimi ima kolektiv največ dela in si prizadeva iz njih izoblikovati socialističnega mladince, kar pa seveda zahteva vztrajnega dela.

Na taborenju se z vztrajnim delom celotnega kolektiva prične pri posamezniku lomiti zastarela miselnost o odnosih med ljudmi in marsikateri slabo vzgojen posameznik spozna, da se je potrebno v socialistični družbi obnašati drugače, kot pa se to vidi v kavbojskih filmih in v slabih romanah, ki zelo kvarno vplivajo na oblikovanje mlade osebnosti. Taborenje je vsakemu mlademu fantu omogočilo spoznati vrednoto tovarištva in nove odnose med ljudmi, kar je prišlo vidno do izraza na dan slovesa, ko so se fantje solzno oči poslavljajo drug od drugega. V tem pa je izražen uspeh in potrditev, da je taborenje PVV šola tovarištva in novih odnosov.

UČNI USPEHI NA TABORJENJU

Učni uspehi, ki so bili doseženi na taborenju PVV, so zelo lepi, posebno če upoštevamo, s kakšnim znanjem razpolagajo mladinci. Analiza šolske izobrazbe mladincev četrte izmene je pokazala, da ima od 234 analiziranih mladincev le 43 % popolna osemletka in da je 26 % mladincev, ki imajo le pet ali manj razredov osnovne šole. Zraven tega pa je bilo ugotovljeno, da je 50 mladincev polpismenih. Tu se postavi vprašanje, kaj so delali starši in kaj šola, da so dovolili, da tako velik odstotek — 57 % mladincev — ni dokončal osemletke? O tem vprašanju bo potrebno v občini resneje razmišljati! Mladinci o tem že sami dovolj resno razmišljajo in želijo, da bi dokončali osemletko, ker so

spoznali, da brez znanja ni bodočnosti.

Kljub takemu nizkemu znanju, s katerim razpolaga precejšen del mladincev, so zelo dobro obvladali znanja, ki jih zahteva vojaški in družbeno-politični učni program. Iz družbeno-političnega programa so opravljali pismeni del izpita, ki ga je uspešno končalo v prvem učnem letniku 84 % v drugem učnem letniku pa 89 %. Analiza izpitnih nalog je pokazala, da imajo nezadostno oceno prav mladinci, ki imajo samo pet razredov osnovne šole.

Omeniti pa je vredno imena mladincev, ki so na izpitih iz družbeno-političnega programa dosegli odlični uspeh.

To so Lenartič Silvo iz Ptuja, Konrad Solina in Mirko Šilak iz Nove vasi pri Markovcih, Alojz Zemljarič iz Stojnc, Jože

Novak iz Dragoviča, Franc Brmež iz Gabernika, Drago Reber iz Zamušan in Janez Ranfi iz Borovca.

FANTJE SO PONOSNI NA SVOJE ŠPORTNIKE

V razgovoru z mladinci je beseda nanesla na šport. Veselo so pripovedovali o športnem popoldnevu v Ljudskem vrtu, kjer so bila tekmovanja v petih športnih disciplinah. Prvaki v metanju kroglice Lovro Kozoderc iz Zg. Hajdine: 8,75 m; v metanju ročne bombe Janez Jamnik iz Formina: 80 m; v metu na 100 m je zmagal Stanko Artenjak iz Sp. Hajdine s časom 13 sekund; v streljanju z zračno puško je Janez Peklar iz Nove vasi pri Markovcih dosegel 38 krogov od 40 možnih; v natezanju vrvi je bilo več zmagovalcev, zmagal je tisti, ki je bil močnejši, so pri-

Mladinska odreda Predv. vzgo je ob prevzemu zastav ob obč. prazniku v Markovcih

Nov mladinski aktiv Budine in Brstja

Mladina Budine in Brstja je že dolgo časa gojila željo, da bi ustanovila lastno mladinsko organizacijo. Tako je bil na pobudo SZDL VI. terena organiziran v nedeljo, 23. avgusta 1964, v prostorih gostilne »Kuhar« ustanovni mladinski seštanek.

Udeležba je bila polnoštevna. Razen predstavnikov SZDL VI. terena se je sestanka udeležil tudi predstavnik Občinskega komiteja Adolf Rečnik. Sestanek je odprl in pozdravil nazovec Martin Vinkler. V uvodnih besedah je seznanil navzoče z nekaterimi problemi, zaradi katerih ni prišlo do ustanovitve mladinske organizacije že prej. Da je do ustanovitve prišlo šele sedaj, so objektivni razlogi, kakor npr.: pomanjkanje prostora, če pa hočemo biti odkriti, moramo tudi vsi sami priznati, da nismo storili vsega, kar bi morali. Martin Vinkler nam je predlagal tudi nekaj akcij, ki bi bile začetni program dela. Poudaril je, da je v mladini bodočnost, zato je želja SZDL, da naj bo program dela takšen, da bi mladina že sedaj spoznala družbeno življenje in v sklopu z organizacijo zrasla v močne socialistične delavce in, da bi nadaljevala delo, ki so ga naši očeti načeli. Obljubil nam je tudi vsestransko pomoč pri nadaljnjem delu.

Izbrali smo konferenčne organe in debata se je razvnela. Predstavnik ZMS je povedal nekaj izbranih besed o vlogi mladine v socialistični družbi, o problemih mladine in njihovih nalogah. Nadalje smo razpravljali o nadaljnjem zadrževanju mladine. To je eden najbolj perečih problemov naše organizacije. Sklenili smo, da se bomo do pridobitve lastnih prostorov zadrževali kot gosti.

pregledu sprejema TD Gomila tudi prednaročila za eno ali dvodnevno bivanje in sicer na naslov: Tristično društvo Gomila, pošta Juršinci pri Ptuj, Terej 26. in 27. septembra vsi na Gomilo!

Velika jesenska prireditev na Gomili

Turistično društvo na Gomili v Slovenskih goricah pripravlja za 26.-27. septembra t. l. veliko jesensko prireditev z raznovrstnim programom, v katerem bodo sodelovali prebivalci iz okolice v velikem številu. Program obsega prikaz vinogradniških del. Na koncu bo martinovanje, ko bo Martin vsem gostom krstil mošt. Zanimivo bo tudi, da bodo izvajalci programa prejeli lepe nagrade v gotovini in predmete, ki jih bodo darovala razna podjetja in tovarne. Na sobotni prireditev bodo tudi izvolili najlepšo in najorginalnejšo PASTIRICO in PASTIRJA. V ta namen bodo tudi posebej poskrbeli za pogostitev s prijetnimi in pastirskimi jedili, čarobna plesišča pod brajdami in ob pastirskih kresovih. Tudi razgledni stolp bo to slojve dobil svečano razsvetljavo.

TD GOMILA vabi prebivalce, da se v čim večjem številu udeležijo tega slavlja. Na Gomilo se lahko pride, oziroma pripelje z vsemi vozili, ker je cesta trdna in za vsa vozila primerna. Stalno bo poslovala garčarba za kolesa in parkirni prostori za motorna vozila. V kolikor bodo gostje želeli bodo lahko dobili na Gomili in v okolici prenočišča. V tem

SESTANEK JEDRSKIH FIZIKOV V HERCEGOVEM

V organizaciji zvezne komisije za jedrsko energijo so večeraj v jadrskem centru v Hercegovem pričeli razprave o fiziki nizkih energij. Na sestanku, ki bo trajal do 8. septembra, sodelujejo nadstožniki z raznih institutov in univerz iz 17 evropskih in izvenevropskih dežel. Predavali bodo znani jugoslovanski in tuji jadrski fiziki.

povedovali mladinci. Beseda je tudi nanesla na temo, ali se mladina dovolj ukvarja s športom in telesno kulturo.

Mladinec Franc Pernat iz Draženc je v zvezi s tem dejal: »Mladci ljudje se vse premočno ukvarjamo s telesno vzgojo in športom. Ustanoviti bi bilo potrebno športna društva v vseh večjih vaseh, v mestu in v industrijskih središčih jih bolj organizirani, koristno pa bi bilo organizirati šport in telesno kulturo tudi po podjetjih. Koristnost športa in telesne kulture bi morali močno vcepiti že v osnovni šoli. Jaz se ukvarjam z nogometom in skokom v daljino.«

Razgovor in športno popoldne sta potrdila, da ima naša mladina veselje za šport, le organizirati bi ga bilo treba v vsakem središču, kjer mladina živi in dela.

SLOVO JE BIL NAJTEŽJE

Naš razgovor z mladimi fanti, bodočimi vojaki JLA, je bil tople, pristrčen in iskren. Fantje so mnogo povedali. Govorili so o mestu Ptuj, o pomembnosti nadaljnega izobraževanja mladine, o knjigi in o filmu, o življenju na vasi, o športu in drugem. Razgovor je pokazal, da se mladi fantje zanimajo za vse stvari in da so sposobni povedati svoje mnenje o vseh važnih stvareh.

Kmalu je bil zbor. Fantje so se preoblekli v civilne obleke in sledilo je slovo. Poslavljali so se najprej od svojih komandirjev, katerim so v znak hvaležnosti izročili svoja darila in izrekli toplo zahvalo.

Feliks Bagar

Kratke iz tednikov sosednih občin

VIJESTI

NE BO DOVOLJENO NEUTEMELJENO ZVISEVANJE CEN

Predsedstvo Okrajnega sindikalnega sveta Varaždin je proučilo stanje po odločitvah in navodilih Zveznega izvršnega sveta ter sprejelo sklep, da se ne smejo neutemeljeno zvišati cene predmetov, ki jih ni zajela odločitev ZIS. Po pričakovanju so ponekod prekoračili dovoljene razpone, toda organi skupščine so odločno nastopili proti takšnim poskusom.

KAKO SO PRODAJALI POSKODOVANE KONZERVE

Poročali smo že o hudem neurju nad Varaždinom, zaradi katerega je predvsem podjetje Grana v svojem skladišču utrpelo veliko škodo. Tržna inspekcija je dovolila prodajo 10.000 poskodovalih vendar uporabljenih konzerv vseh vrst po enotni ceni 50 dinarjev, z navodilom, da morajo biti prodane v poslovalnicah »Grana«. Podjetje je obšlo odločitev tržne inspekcije in je le tretjina blaga prišla do potrošnikov po redni poti; ostalo so dobesedno razgrabili uslužbenci nekaterih sosednjih podjetij, ki so nosili konzerve domov kar v vrečah. Primer, ki ob podobnih priložnostih nikakor in nikjer ni osmiljen.

MODERNIZACIJA 6000 KVA-DRATNIH METROV CEST IN PLOČNIKOV

Komunalno podjetje »Varkom« bo do konca leta asfaltiralo in tlakovalo skupno okrog 6000 kvadratnih metrov ulic in pločnikov v Varaždinu. Dela v vrednosti 55 milijonov dinarjev financira Občinska skupščina.

MEDIMURJE

ČAKOVEC JE DOBIL SE ENO SODOBNO PRODAJALNO

Prejšnji petek je bila v Čakovcu otvoritev nove prodajalne Trgovskega podjetja Velepomet v pritličju »samskega hotela« ob tržnici. Prodajalna ima okrog 80 kvadratnih metrov prodajnega prostora, je lepo in okusno urejena, v njej pa prodajajo prehrabno mešano blago. Ker je prodajnega prostora dovolj, naj bi na pobudo potrošnikov v prodajalni uredili tudi okrepčevalnico, v kateri bi nudili gostom nekatera jedila in pijačo po prodajnih cenah, ki veljajo v trgovini. Vsekakor lepa in koristna zamisel.

MEDŽIMURSKA TRIKOTAŽA GRADI DVA NOVA OBJEKTA

Na tovarniškem prostoru Medžimurskega objekta: prostor za novi obrat regeneracije vlaken in enonadstropno dvorano, v kateri bodo obrat konfekcije s pletilnico: obrat bo imel več kot 2 tisoč kvadratnih metrov površine.

Na tovarniškem prostoru Medžimurske trikotaže pospešeno gradijo dva objekta: prostor za novi obrat regeneracije vlaken in enonadstropno dvorano, v kateri bodo obrat konfekcije s pletilnico: obrat bo imel več kot 2 tisoč kvadratnih metrov površine.

Nov dom kulture v Radljah

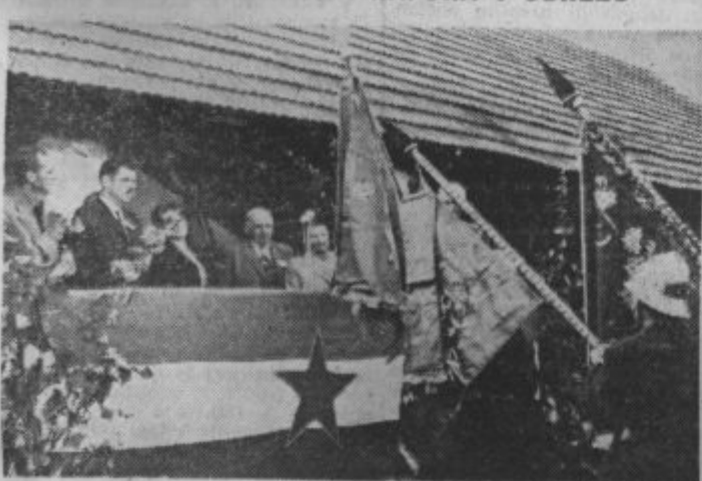
Dosedanji prosvetni dom v Radljah ob Dravi so letos temeljito prenovili in mu tudi dodali prizidek. Prav tako so v vseh prostorih montirali centralno kurjavo. V obnovljenem domu kulture bodo uredili veliko in malo dvorano, knjižnico, klub in studio za lokalno radijsko postajo. Svoje prostore bo imel v tej stavbi tudi kino, ki so ga imeli že prej. Velika dvorana, v kateri je 400 sedežev, je primerna za gledališke predstave, saj ima poseben prostor za orkester. Tako bodo Radljičani in okoličani še letos mogli gledati predstave slovenskega narodnega gledališča iz Maribora, ki bo verjetno gostovalo vsak mesec.

PIKNIK NA KAPELI

V soboto, 1. avgusta, se je zbralo na skupnem izletu okrog 200 naših izseljencev iz vseh krajev sveta. Ogledali so si turistične in zdraviliške objekte v Radenci, kjer so videli tudi propagandni film »Srečanje s Prekmurjem«.

Popoldne so se odpravili na Kapelo, kjer so prisostvovali po krajših pozdravnih govorih kulturni prireditvi. V prijetnem kramljanju in obujanju spominov so hitro minevale popoldanske ure. Ob slovesu je bilo mnogim kar težko pri srcu: v tolažbo so jim bile pozdravne besede: »Na svidenje prihodnje leto.«

RAZVITJE GASILSKEGA PRAPORA V OBREŽU

V nedeljo, 23. t. m., je prostovoljno gasilsko društvo v Obrežu pri Središču razvil svoj prapor, kateremu sta kumovala Amalija Munda in Jože Kočevar. Društvo je praznovalo 40-letnico obstoja, čeprav gasilska organizacija v tem kraju deluje že 87 let, ker je leta 1877 tedanja vaška skupnost sezidala gasilsko spravišče, ki še danes služi kot dom gasilcev. Ustanovitelji so bili Franc Sala, Matej Kosi in Anton Tkalec, ki je še danes častni predsednik Društva in tudi ženski oddelek in lepo napreduje. Ob tej priliki čestitamo gasilskemu društvu k doseganju in bodočim uspehom!

H. S.

Bežjak Jože

RODBINA QUALANDRO V PTUJU

Objavljamo zgodovinski članek o rodbini Qualandro v Ptuj, ki ga je napisal dr. Alojzij Remec (r. l. 1886 v Oseku v Vipavski dolini), slovenski pisatelj živeč v Ptuj od leta 1930. Znan je predvsem po svojih dramah: Učitelj, Magda, Učiteljica Pavla, Zakleti grad in Volkodlaci. V Ptuj je leta 1930 odprl advokatsko pisarno. Med okupacijo so ga Nemci izselili v Srbijo, odkoder se je po osvoboditvi vrnil. Umrl je leta 1952.

V protireformacijski dobi v drugi polovici šestnajstega stoletja in v začetku sedemnajstega so v naša mesta in tudi v Ptuj prihajale številne družine italijanskega pokolenja. Med drugimi se je naselila tudi rodbina Qualandro, ki se je počela s trgovino. Tu je zelo obogatela in priča še danes o njeni imovitosti ena izmed najlepših, če ne morda najlepša renesančna stavba v Ptuj v Murkovi ulici, kjer je danes trgovina »Merkur« z veleblagovnic. Na baročen portalu je vklešan napis iz leta 1692, in sicer latinski heksameter: »Quid ad te, Zoile, et ita domini placet.« Ta napis, ki bi se v slovenscini glasil: »Kaj te bri-

Dr. A. Remec:

ga, nergač, če tako gospodu njeja«, priča o neki oblastilnosti, močnatosti in neke vrste zafrkavanju nekemu neznanemu sosedu ali pa rodbini, ki je bila vsakakor s Qualandri v sporu. Zoilus je bil namreč neki filozof, ki je vse kritiziral in bil velik nergač.

O rodbini Qualandro je napisal precej gradiva in podatkov p. Pečko, ki je sestavil leta 1860 minoritsko kroniko. Iz te kronike je v glavnem tudi povzel pričujoči članek.

Rodbina Qualandro je imela v Ptuj meščanske pravice in je leta 1654 bila povzdignjena v plemiški stan, in sicer s pridvkom »von Pridaber« ali »E. Prunberge, Stanovala je v hiši številka 79, to je poznejši Zavrnikovi hiši in sedaj trgovini »Merkur« v Murkovi ulici. Ko je p. Pečko pisal svojo kroniko, je bila hiša last družine Vinkler in bila je oproščena vseh davkov in drugih dajatev kot privilegirana prost hiša (Freihaus).

Po letu 1636 se pojavlja neki Alojz Qualandro tudi kot lastnik urada v Zavrču, h kateremu je spadal tudi urad v Goricku. Do tedaj je bil Zavrč del patrimonialnega urada na Borlu in last plemenitašev Zelkel. Od teh je najbrž kupil

Zavrč imenovani Alojz Qualandro. Po njegovi smrti je prešel Zavrč v last njegove vdove Ane, rojene Hallerstein, pozneje pa v roke Matije Qualandra, ki je še dokupil urad v Dornavi od Sigmunda Herbersteina.

Da bi bila hiša v Ptuj v eni roki z graščino v Zavrču, in v Dornavi, bi kazalo tudi to, da imajo vse tri stavbe v nadstropju iz drobnih, okroglih kamenčkov zložen tlak, ki ga je sestavljala ista roka na isti način.

Matija Qualandro se je tako zadolžil, da je morala njegova hči Ottilia 1636 graščino v Dornavi prodati zopet Herbersteinu. Zavrč pa zadržati svojima upnikoma Sigmundu in Katarini Qualandra, pozneje Elizi Galer, nato Jožefu Reisingerju, ki

navedenih družin, letnico 1624, ter imeni novoporočencev Jožefa in Alde Moskon, rojene Qualandro.

Qualandri so bili v tesnih zvezah z minoritskim samostanom v Ptuj in so imeli v presbiteriju minoritske cerkve tudi svojo družinsko grobnico s svojim grbom.

Pozneje sta se družini Moskon in Qualandro sprli. Po tedanjih pretepaških in divjaških običajih je pridrvel, dne 24. oktobra 1654, Simon Moskon, ki je imel v lasti Lancovo vas in Dravinjski vrh, z velikim številom oboroženih mož v Ptuj in skušal s silo vlomiti glavna vrata v hišo Qualandrov.

Tedaj je sin Marko — Fermo Qualandro šel k oknu in skozi okno ustrelil nekega Moskonovega podložnika. Nato je po-

Simon Moskon je nato vložil na ptujski magistrat zaradi tega zločina tožbo in je mestni sodnik, tudi Italijan Francesco Gufanta šel v samostan, da bi dosegel izročitev ubijalca. Na njegov predlog je odgovoril takratni gvardijan Anton Gotscheer, da bo pozval Fermo Qualandro, naj odide skozi ista vrata, skozi katera je prišel. Če bo odšel, prav, če ne, pa ga iz samostana s silo ne bo vrgel na cesto.

S tem odgovorom se je moral mestni sodnik zadovoljiti, ker Fermo Qualandro samostana ni zapustil, pač pa je postal redovnik in živel v samostanu do leta 1685, ko je umrl. Pri svojem vstopu v red 1. marca 1655 je minoritom zapustil polovico svojega premoženja.

Kakor prej omenjeno, je bil Fermo oče Marka Anton Qualandro leta 1673 do 1674 mestni sodnik v Ptuj. Kupil je zopet Zavrč, ker se imenuje prav on kot lastnik te graščine in urada leta 1672 in je umrl leta 1684. S svojo ženo Suzano Barbaro, rojeno Marenzi je imel štiri sinove. Imenovanega Fermo, Franca, ki je bil leta 1703 lastnik Zavrča ter je leta 1717 zgradil tam graščino in leta 1736 daroval 1500 goldinarjev za glavni oltar v minoritski cerkvi. Njegova žena je bila Ana Marija, rojena Hallerstein. Njen brat Jakob Hallerstein je bil 1737 minorit v ptujskem samostanu.

Tretji sin Matija Anton je bil 1594 minoritski novinec v Ptuj, ki je samostanu daroval 500 goldinarjev, drugo premoženje pa zapustil svojemu očimu Frideriku Pozaner von Ehrental in svoji materi Suzani Barbari.

(Dalje prihodnjič)

Obok baročnega portala z napi som — na hiši v Murkovi ulici

jo je zopet moral dati v zastavo nekemu Sigmundu Doringerju. Leta 1637 je Zavrč prišel v last štajerske dežele, pozneje v roke Kristijana Reisingerja z mitino, ribolovnimi pravicami in brodom, dokler ni Zavrč nazadnje prišel v roke Jurija Friderika Saura na Borlu.

Mark Anton Qualandro, mestni sodnik v Ptuj je nato zopet kupil Zavrč in ga z njim podedoval Ivan Qualandro. Po njegovi smrti 1696 se je odločil od Zavrča urad v Goricku in pripadel kot dediščina Herbertu pl. Kulmer, ki ga je zopet leta 1717 predal Francu Alojzu Qualandro za 15.270 goldinarjev in ga zopet združil z Zavrčem. Imenovani Mark nastopa večkrat v listinah in pri nepristranskih sodiščih v sporih med podložniki ter minoriti in dominikanci v Ptuj.

Okrog 1624 so vladali med družino Qualandro in drugo italijansko trgovsko družino Moskon prijateljski odnosi ter je bil Jožef Moskon poročen z Alde Qualandro. Krenist Pečko je še na lastne oči videl porcelansko belo posode z grbi obeh

begnil in se rešil v minoritski samostan, ki je po tedanjem pravu imel pravico zavetišča, oziroma azila, od koder ga nobena oblast ni mogla s silo odvesti, ali zgrabiti.

Gradnja ormškega vodovoda: iz kop proti koledvoru

PARTIZANSKI KOLEDAR našega okoliša

30

Boj za svobodo avgusta 1942

Avgusta 1943 ustanovijo odbor OF v Hrastovcu

V povezavi s hrvaškim osvobodilnim gibanjem so ustanovili odbor Osvobodilne fronte domoljubi v Hrastovcu. Pobudo za to je dal Alojz Habrka, terenski aktivist osvobodilnega gibanja v okolišu Voče-Ivančje iz Jelovca. Bil je član Komunistične partije, zelo zaveden proletarec, po poklicu rudar. Habrka je v osvobodilno gibanje povezal še spomlad 1943 nekaj naših ljudi iz završkega okoliša.

Odbor OF, ustanovljen med 5. in 10. avgustom 1943 v Hrastovcu v hiši Antona Simončiča, je povezoval vse završko okolico, skupaj devet vasi. Za sekretarja so na sestanku izvolili Antona Simončiča-Martina, za njegovega namestnika pa Joža Majcenovića-Jura. Člana odbora sta bila Franc Simončič-Maki iz Hrastovca in Franc Bratusta-Feliks iz Gorickaka, za ZSM pa je v odboru odgovarjal Franc Majcenovič-Dušan iz Hrastovca, ki je bil sekretar odbora ZSM.

V Skorbo — pride avgusta 1943 ilegalce Franc Rozman k Stanku Megliču. Rozman je bil kovač, zaposlen v železniških delavnicah v Mariboru, stanujoč na hajdinski postaji. Zaradi izdaje je prišel januarja 1944 v nemško roko in padel 24. aprila 1944 v Cezanjevcih kot talec.

DOGODKI AVGUSTA 1944
Po vsem ptujskem okolišu — delujoče ustanovljeni odbori OF, razširjajo partizanske tiske, mobilizirajo mladino, ki odhajajo v manjših skupinah k partizanom. Partizan Rastko tiska tudi v Zamušanih in Forminu skupaj z Radom Vurčerjem in Vinkom Kraljem. Tipkajo letake na pisalnem stroju in rišejo lepake. Vurčer je bil dober risar, zato je rad letake ilustriral. Tisk je nato raznesla mladina po ptujskem polju. Po vseh je stopilo v ZSM 10 do 15 mladincev. Tehniki so delali v Zamušanih pri Alojzu Bezjaku, v

PARTIZANSKI NAPAD NA TOVARNO V MAJSPERKU
Iz spominov Alojza Savlija iz Stoperc, ki je vozil avgusta 1944 v avtu partizane, da bi napadli tovarno v Majšperku, posnemamo kratko vsebino tega partizanskega napada:

V začetku avgusta 1944 so prišli v Stoperc trije partizani, med njimi je bil komandir čete, mlad partizan, ki so ga klicali za Malina. Ustavili so se pri soferju Alojzu Savliju in mu naročili, naj počaka s tovarnjakom pred trgovino v Stoperc ob sedmih zvečer. Ko so se ustavili na dogovorjenem kraju, je slučajno pripeljal mimo motorist Ajnfalt iz Rogatec. Partizani so ga mobilizirali za pomoč pri napadu na tovarno v Majšperku. Milan je sedel na motor, druga dva partizana pa v tovarnjak. V Razbonku pri Stopercu so se ustavili in čakali na Milanovo četo kar tri ure, do desetih zvečer, ko je od Bukovja priokrajalo 12 partizanov. Tedaj se je motorist poslovil in odšla je tudi neka ženica, ki je morala čakati v Razbonku, dokler niso prišli partizani. Ona seveda ni razumela, zakaj so jo partizani na njenem potu ustavili in tako dolgo zadržali.

Oboroženi s puškami in ročnimi bombami so se partizani z menoj pripeljali do Majšperka. Ustavili sem se pri straži pred tovarno. Prvi nemški stražar je takoj prepoznal partizane in pobegnil. Komandir je skočil iz avtomobila in mandir je skočil v zrak, kar je pomenilo, da se je napad pričel. Partizani so skočili v jarek v nasprotno stran ceste v tri skupine, ki jim je komandir glasno poveljeval: »Prva četa na položaj desnega krila, druga na položaj levega krila!« Nemcem se je zato zdelo, da je partizanov veliko, vendar so se začeli braniti, partizani pa so nanje sipali strele. Med

bojem so partizani jurišali in zajeli tri Nemce. Drugi Nemci so začeli begati v notranjost tovarne. Iz prvega nadstropja tovarne, kamor so se umaknili, so streljali iz kritja. Le komandant je ostal pri oknu in metal na partizane ročne bombe. Ko mu je zmanjkalo streliva, se je tudi on umaknil. V dobrih dveh urah so partizani zasedli vsa tovarna. Zali, so bili nekateri partizani ranjeni, ki so jim najprej nudili prvo pomoč in ozvevali so tudi ranjene Nemce. Nemcem, ki so iz svojih prostorov pobegnili, so v prostorih pobrali uniforme in orožje, nato pa raziskali notranjost tovarne. Na važnejših prehodih so postavili stražarja. Partizansko razpoznavno geslo je bilo »Ivan«. Partizani so prekinili telefonske zveze, da bi Nemci ne klicali po pomoč. Ker pa je nekaj Nemcem pobegnilo na Ptujsko goro, je okoli polnoči prišli dve avto z verjani in policisti na pomoč. Začeli so streljati na tovarno, a od daleč. Le počasi in previdno so se bližali tovarni, čeprav do zob oboroženi.

Medtem je zadel en klic partizanske trombe, ki je dal znak za odhod. Hitro so se partizani zbrali pri oknu in metal na partizane svoje ranjence in zaplenjeno blago. Nemške brzostrleke so začele regljati že blizu tovarne. Partizani so jim s strelji odgovarjali le tako dolgo, da so izpolnili svoje nalogo. Avto je bil na mnogih krajih prestreljen, k sreči pa so ostale cele gume in motor.

Partizani so pred odhodom začeli še posloje, kjer so se prej zadrževali nemški stražarji. Partizani so zaplenili 8 pušk, 40 ročnih granat, veliko municije za puške, okoli 40 uniform in precej druge vojaške opreme. Nameravali so prijeti in odpeljati nemške vojaške in hitlerizmu predane uslužbenke v tovarni, ki pa so se pravočasno poskrili in partizani jih niso našli. Ko je plamen gorečega poslopja švigal visoko v nebo, so med regljanjem nemških strojnica partizan

ni zdrveli z avtomobilom v temno noč, nazaj proti Stopercu. Onstran vasi pri Stari grapi so partizani zapustili kamion, si naložili huje ranjenega partizana in zaplenjeno blago in izginili v skrivnostno temino proti Boču.

Partizanski napad na tovarno strojil v Majšperku je najbolj uspešen partizanski napad v Halozah, čigar 20-letnico praznujemo letos.

V Dornavi je bila partizanska postojanka pri Jožetu Bombeku, kjer so se nekaj dni avgusta 1944 zadrževali aktivisti OF Milko Golob-Jožko, Ivan Stražela-Don in kurirji Rudi Sever-Vojko, Vladko Petersič-Janko, Mirko Čuš-Krim, Mirko Petersič-Grom, Anton Hrga-Viktor in drugi.

Na Hajdini so v gozdu na par. 355 zgradili partizani 8 TV-postaje svoj bunker, kjer so hranili orožje in se po potrebi tja tudi zatekli. V nemški ptujski knjigi pa čitamo, da so partizani 19. avg. 1944 zaplenili pri trgovcu Jurgecu na Sp. Hajdini cigarete, v hiši Vojgrina na Zg. Hajdini pa 10 kg slanine. Dne 31. avgusta so partizani demotrali hajdinsko vermansko postajo, razbili šipe, polomili pohištvo in uničili vse akte.

RAZNI PARTIZANSKI NAPADI AVGUSTA 1944

Pri Zetlah, ob česti v Rogatec, je partizanska skupina v drugi polovici avgusta odvedla občinskega bika iz hleva pri celenfirerju k Florjanu pri Boču, kjer so ga zaklali za partizane na Boču. Partizani so privezali bika k drevesu in ga lopnili po glavi. Bika pa se je strgal in ubežal v gozd. Da bi ne ušel, steče za njim partizan in se bika obesi za rep, da bi ga ovril pri teku. Bika se je nazadnje zapletel v srebrote, kjer so ga partizani ustrelili. Celenfirer A.R. je bil na partizane strahotno jezen in je govoril, da jih je potrebno pokončati četudi s sekiro. Zetalski Joža je zato obiskal z 12 partizani in pri njem zaplenil svinjo, slado, nekaj nahrbtnikov, celenfirerja pa so odpeljali. Za očeta je prosila njegova hčerka, oče je obljubil, da ne bo več delal za Nemce, zato so ga partizani milostno pustili domov.

V Hrastovcu — zaplenijo partizani pri voditelju hitlerjugend vojaški avtomat kalibra 9mm, 4 avtomatične okvirje s 120 naboji

V anketi »KAKO SPOZNAVAMO VSEBINO NOB« so dijaki ptujske gimnazije dali mnogo zanimivih odgovorov, ki so bili med seboj različni. Dijaki so napisali svoje vtise odkrito, kritično in spodbujajoče za vsakogar, ki dela z mladino. Poglejmo nekaj vrstic iz njihovih anket:

V splošnem so napisali: »Naši narodi so se uprli okupatorju, ga

V šoli bi morali posebej spregovoriti o nekaterih važnejših dogodkih iz NOB, o Sutjeski, Kozari, Pohorju itd. in ne bi smelo zmanjkati časa za tako obravnavo.« Dijakinja je napisala nekoliko drugače: »Meni ni treba mnogo prebrati knjig iz partizanskih časov. Dovolj mi povesta očka in mamica, ki sta bila v partizanih. Vem, da ne govorita rada o tistih

Prisluhnimo mladim

premagali, pridobili svobodo, nočemo vojne, želimo mir itd....

Kako so se posamezni dijaki seznanili z NOB? »Sola, dom, tisk, radio, televizija, film, literatura nas vsakodnevno seznanjajo z NOB. Vendar pa o teh bojih in pomenu NOB vse premočno vemo.«

Dijakinja piše, da je kazala največ zanimanja za partizane v prvih letih osnovne šole, ko je prebrala Cicibana in Kurirčka. Več dijakov meni, da v šoli premočno pridobijo o zgodovini NOB, veliko več pa znajo o drugih vojnah, bojih itd. Neki dijak je napisal: »Druga svetovna vojna... in NOB. Sit sem že. Sami datumi, številke... Pa napetost boja za ocene... In kaj ostane pri vsem tem iz NOB? Kup datumov, ki se prepletajo, izgubljajo, dokler ne ostane neka brezoblična gmeta... Vsebine prave pa ne vem.«

Dijakinja nadaljuje: »Ker nisem doživela vojne, si je ne znam predstavljati. Vem le, da se za to besedo skriva trepet, strah ljudi vsega sveta. In kaj je svoboda? Danes mislim, da drugače ne more biti. Če govorimo o svobodi, nikoli ne vem, da si jo je treba najprej priboriti.«

In dalje, mladi ljudje zamenjujejo partizanske boje z revolucijami (kavbojskimi), moti jih umor v filmu, nasilje itd. Ni jim razumljivo, zakaj se piše toliko o zmagah, junastvu. »Pisati in prikazovati bi morali NOB v milejši luči,« meni dijak. Dijakinja pa pravi: »Res se mi zdi večkrat neverjetno, če čitam ali tiho poslušam samo besede. Ko pa govorim z ljudmi, ki so doživljali, dobim drug vtis in boljše predstavo.« Tabornik, ki se je udeležil mitinga v Kočevskem Rogu, pravi: »Akcije, kot so ogledi raznih zgodovinskih znanih krajev, spomenikov, zapuščaj v človeku najbolj trajen spomin. Najbolj pa nas lahko seznanijo s tem borci, ki so to doživljali, seveda pa ne smemo govoriti uradno.

časih, posebno mama. Ve, zakaj je tako. Mama ni imela mladosti in je najlepša leta preživela v bojih, strahu in trpljenju. Včasih, ko si kaj želim, mi odklanja. Razumem jo, saj ona ne ve za mladost, ker je ni imela. Razumem tudi, da so bile žrtve tistih, ki so hoteli, da bi bolje živeli, zares plemenite. Oni so nam lahko dali zgled, kako je lahko človek plemenit, če mu ni žal ničesar žrtvovati za domovino.« Med drugim je napisala neka dijakinja še takole: »Ne razmišljam rada o težkih dogodkih naše zgodovine. Včasih mislim, da sem že preveč slišala o vsem tem. Vem samo to, da so moji nazori napačni brez temeljev. Tolažim se s tem, da živim z dneva v dan. Zadovoljna sem in ne želim ničesar drugega. Nočem razmišljati o slabih stvareh.«

Te misli mladim so del praktičnih napotkov za sistematično spoznavanje NOB. Mladi so opozorili na površno obravnavo tega dela zgodovine. Zeliyo si več živahnosti. Starši, sola, družbene organizacije, društva bi morali mladim omogočiti, da bi spoznali bistvo NOB do revolucionarnih pridobitev, ki so izhodišče za našo današnjo stvarnost. NOB je nemogoče prikazovati v milejši obliki, ker bi se tako oddaljevali od stvarnosti. Cilj pa je, da ohranimo spomine, pa če so bili še tako grenki. Pojasniti je treba mladim mnogo zapletenih vprašanj iz filma in literature. Akcije, taborjenja, obiski partizanskih krajev, razgovori z borci, ogledi spomenikov, ogledi partizanskih filmov naj bi se nadaljevali. Mladi ljudje želijo, iskreno želijo zvedeti resnico o NOB in njene pridobitve ne samo čuvati, temveč tudi vsakodnevno uporabljati. Starši in vzgojitelji smo družbeno odgovorni za vzgojo naše mladine, zato naj ne bo žal časa in truda in prisluhnimo željam mladine.

Z. A.

Uspeli nastop

V nedeljo se je prvič predstavil javnosti zabavni ansambel radia Ptuj, ki je gostoval v prostorni dvorani na Hajdini. Gledalcev je bilo prek 100 in so zelo ugodno sprejeli ansambel, ki je nastopil skupno s svojimi humoristi Frančekom, Lizo in Liziko. Ocene nastopa so bile zelo laiskave. To nedeljo bo gostoval zabavni ansambel radia Ptuj ob 13.30 na Zavrču; ob 18.30 pa v Markovcih v tamkajšnjih kino dvorinah.

R. V.

BREZ BESED

padel kot poročnik X. zagrebškega korpusa v Gornji Reki pri N. Marofu 14. avgusta 1944. Pavla pa so ustaši ujeli in obesili 26. avgusta 1944.

V Banja Luki so ustaši ustrelili 5. avgusta 1942 godarskega uradnika iz Ptuja Toma Majerja, ker so izvedeli, da je bil povezan s partizani. Družino Majer je okupator julija 1941 izselil v Bodo. Pri železniški postaji v Moškajncih pa je okupator ustrelil 30. avgusta 1944 Stanko Murkovića, trgovca iz Dornave. Nemci so mu že leta 1941 zaplenili imetje, on pa si je najprej poiskal začasno zaplotev in delal za OF med najboljšimi aktivisti osvobodilnega gibanja v našem okraju. Avgusta 1944 sta prišla ponj gestapovci iz Ptuja, odgnala sta ga proti železniški postaji v Moškajncih, kjer je hotel Murkovič ob prihodu vlaka pobegniti. Toda gestapovci so na bežečega streljali. S šestimi strelji v nogah se je zgrudil. S strelom iz strojnice so ga nato še smrtno zadeli.

V Vukovaru je okupator ustrelil 23. avgusta 1942 tri ptujske dijake, izseljene v Srbijo: Dušana in Boska Novakovića ter Liberata Ribiča. Vsi trije so bili povezani s partizani in zanje zbiral potrebščino. Kot borec Zasavskega odreda je padel 24. avgusta 1944 blizu Hrastovca Pen Franc iz Trica, star 22 let. K partizanom je odšel junija 1944.

Na Dolenskem, na pokopališču v Velikih Laščah so Italijani 3. avgusta 1942 ustrelili učitelja Viktorja Svajgerja, ki se je rodil 10. maja 1910 v Ptuj. Že pozimi leta 1941 je odšel iz Ljubljane, kamor se je po prihodu okupatorja zatekel. Najprej je delal za Osvobodilno fronto v okolišu Turjaka, povezan z Dakijevimi partizansko skupino. Spomladi leta 1942 je organiziral volitve v prva narodnoosvobodilne odbore. Belogardisti so ga 2. avgusta 1942 prišli in ga izročili Italijanom kot nevarnega političnega delavca v Osvobodilni fronti. Prav bi bilo, da bi v čast Viktorju Svajgerju imenovali s njegovim imenom eno izmed šol, v kateri je služboval, saj je po svojem predanemu boju proti fašizmu tu tudi zaslužil.

(Dalje prihodnjič)

V. R.

Lepa Velika Nedelja

Velika Nedelja ima svoje mesto tudi v literarni zgodovini. Tu je živel nad 40 let (1831 do 1873) kot dekan slovenski pisatelj in črkopisni reformator Peter Dajnko. Slovenci so takrat pisali z bohoričico, pisavo, ki so jo uporabljali še iz Trubarjevih časov. Dajnko je izmislil nov črkopis, po njem imenovan dajnkica. Drugače je dajnkica podobna današnji gajici, le za čumnike č, š, ž ima posebne znake. V tem črkopisu so Dajnko in še nekateri drugi slovenski pisatelji tiskali knjige. Hoteli so ga uvesti tudi v šole. V Ljubljani pa je takrat Metelko ponujal prvo črkopis, metelčico. Nastala je tako imenovana črkarska pravda, ki jo posmehljivo omenja tudi Prešeren v sonetu Al' prav se piše kaua ali kasha. Zmagala ni ne prva ne druga pisava, in tudi bohoričica se je morala umakniti današnji gajici. Peter Dajnko je bil užaljen. Kot šolski nadzornik je leta 1850 inšpiciral šolo pri Tomažu. Tamkajšnja kaplana sta bila zavedna Slovenca in nista pri pouku dovolila niti nemške črke niti besede. Pri izpraševanju so bili navzoči tudi kmetje. Rajnko je izpraševal iz nemškega računstva, branja, spisa in prevajanja v slovensčino. Kaplan je stal za pečjo in imenoval Dajnka vprico kmetov potihlo nemškutarja in otroke z znamenji pozival naj nikar ne odgovarjajo po nemško. Tudi na neki primiciji v Ljutomeru so Dajnka napadali zaradi njegovega nemškutarstva. Morda se je pozneje vendar »poboljšal«, saj ima na svojem nagrobnem spomeniku na velikonedeljskem pokopališču vklesane naslednje verzice:

Nevmerljiv je tvoj spomin, bil si majki Slavi zvesti sin. Omenim naj še, da je Dajnko spisal velikonedeljsko kroniko, po njem imenovano Dajnkova. Nemci so jo med okupacijo odnesli iz Velike Nedelje v Gradec, od koder je bila po vojni spet vrnjena. Sedaj je v mariborskem škofijškem arhivu.

Se enega Petra lahko skromno imenuje slovenska literarna zgodovina, t.j. Petra Skuhala. Tudi ta je bil devet let (1886–1895) velikonedeljski župnik. Izdal je dve knjigi kratkih povesti in pesmi. Pesmim pravi popevke, češ da je Priekom ta izraz bolj domač. Značilno za Skuhala je, da je pisal v prieliskem ali, kakor pravi on, v murpoljskem narečju. (Bil je doma z Murskega polja).

Pri Slovencih skoraj ni resnega pisanja v dialektih. Narečje slišimo le pri šaljivih pogovorih med prielkom Mico in pohorskim Tijekom v radiu ali beremo v Pavlihi. Pri Hrvatih je gojil pesem v kajkavskem narečju Dragutin Domjančič, ki je izdal zbirko Kipci in popevke, pa tudi nekateri drugi. Če Domjančičeve pesmi bere Slovenec, so mu kot odkritje nečesa domačega in lepega in se spruše, zakaj se tudi pri nas bolje ne goji te vrste literatura. (Predlanskim je sicer izšla tu-

di pri nas zanimiva Rudolfova zbirka v narečju, ki ga govore okrog Konjic.) Skuhalovega dela ne smemo omalovaževati, ker nam ohranja v svojih spisih lepo prielško besedo. Med Prieki je še danes priljubljena Skuhalova popevka, čeprav malokdo ve, kdo ji je avtor:

Dere sen ja mali bija,
te je lušno blo,
kolca v hiži sen potaka,
varva mačkico. ltd.

Ce napravite kako nedeljo iz let k Veliki Nedelji, vam ne bo žal. Gostilna pri postaji vam za zdaj nudi res le pičico in mrzel prigrizek, v načrtu pa imajo tudi kuhinjo in 3 ali 4 tujske sobe, kar bodo uredili v bližnji prihodnosti. Tako bo poskrbljeno tudi za zahtevnejšega gosta. Ne tako kakor v starih časih, ko krčmarica v isti gostilni ni hotela postreči gostu z brizgancem, češ, če prideš v oštarijo, pij vino. Še zemlje nisi vedno dobil. Sicer ni bilo nič dosti boljše niti po

drugih podeželskih krčmah. Na Koglu nad Veliko Nedeljo stoji nekakšen Herrenhaus (gosposka hiša). Na slemenu ima hiša teraso, s katere je prelep razgled na vse strani. Ob lepem vremenu vidiš Prekmurje, Medimurje, Varaždin, hrvaške gore, proti zahodu pa pokrajino vse do Pohorja in Konjske gore in če ti sedanj gospod postreže še z dobro vinsko kapljico, zagledaš morda celo Savinjske planine.

Ce si gobar in imaš rad globanje župo z dobro zabeljenimi hajdinskimi žganjki, politimi z vrhnjem, kar bi npr. jaz ne zamenjal z nobeno drugo jedjo, vedi, da so gozdovi okrog Velike Nedelje polni gob. Pa podnevi jih ne boš dosti našel. Moraš iti prav zgodaj »na teren«, že v zgodnjih jutranjih urah, drugače ti jih prej drugi poberejo. Kako zadovoljstvo, če najdeš sam globanje! To je vse nekaj drugega, kakor če kupuješ gobe na trgu. Pa ne le

globanje ali jurčke in lišičke, tudi druge vrste gob, ki jih domačini prav malo poznajo in niti nočejo jesti, ker cenijo le globanje, rastejo tam okrog. Za pravega poznavalca gob je veliko izbire.

Velikonedeljčani imajo tudi velik in lep zadržni dom, v katerem je dvorana s 300 sedeži in oder s proscenijem pred zaveso in prostorom za orkester. Če hočejo, lahko povabijo v goste tudi mariborsko opero, kar se je enkrat že zgodilo. V stari Jugoslaviji in še več let po osvoboditvi je bilo pri Veliki Nedelji živahno prosvetno življenje, ki ga je vodil zaslužni režiser in igravec Ivan Moravec. Danes so prosvetne prireditve le priložnostne. Nujno bi rabili Velikonedeljčani kinoaparatur, da bi jim ne bilo treba hoditi h kino predstavam v Ormož. Za aparaturo bi bilo vredno žrtvovati nekaj denarja. Spomenik žrtvam NOB z imeni padlih na zadržnem domu nas zgovorno opominja, naj ne držimo križem rok, in naj sedaj v urejenih razmerah dalje gradimo boljše življenje, za katero so oni dali sami sebe.

Vlado Klemenčič

Turistični kotiček

Utrinki iz Čehoslovaške

Ce vas zanese pot v ČSSR po službenih, študijskih ali privatnih opravkih, vam bo omogočeno, da boste spoznali vse lepote in zanimivosti te prijazne dežele. Prav tako lahko spoznate v kratkem času mentaliteto čehoslovaških ljudi, ki nam je zelo blizu. Čehi, Moravci in Slovaki ne štedijo za gostoljubnostjo. Razlike med njimi vendarle obstajajo. Slovaki zaključijo vsako prijateljsko srečanje v »sklepy« — to so njihove slikovite kmečke kleti ob vinogradih. Kljub socializirani vasi, so v zadrži obdržali stare navade. Od planiranega kontingenta grozdja, katerega morajo oddati, zadržijo nekaj za domačo predelavo v vino, da imajo za manjše prilike. Ko si enkrat v kleti, morate biti navajeni vina, da lahko na vsako njihovo zdravico »Neh šapae« izprazniš kozareček. Moravci nimajo toliko vina, vendar so znani za okusnimi moravskimi klobasami ter s številnimi mesnimi specialitetami. Moravci zelo radi pokažejo svoje turistične zanimivosti, kot so Kras, Macocha, Olomuc itd. Čehi sprejemajo veliko bolj uradno, vendar radi ponosno postrežejo s pizenskim pivom.

Pred kratkim sem se vrnil iz Češke. Bil sem mesec dni v čehoslovaški republiki na ogledu njihovega perutinstva. Ko sem na avstrijski meji stopil mimo štirih zapornic in videl električno mejo, sem se zamislil v razlike med vzhodom in zahodom. Obmejne formalnosti na češki meji so podobne kot na drugih mejah. Zapeljete se v notranjost po rahlo valoviti deželi. Ceste so asfaltirane, z drevoredi kostanja, hipe, češenj, brez, jesena ali topola. Levo in desno od ceste so veliki kompleksni njiv, gozdov in naselij. Polja so vzorno obdelana in na njih rastejo v nepregledni širini: sladkorna pesa, rž, pšenica,

ječmen, krmne rastline, krompir ter druge manj razširjene kulture. Češke vasi so prijazno urejene. Nekdanje kmetije so sedaj stanovanja članov njihovih zadrug. Hiše so sveže vzdrževane in čiste. Pred hišami ob cesti rastejo cvetlice. Povprečna starost na deželi je visoka, tudi tam odhaja mladina v razne poklice. Naseljenost dežele je enkrat večja od naše in je podobna Danski oz. Madžarski.

Srečanje z zlato Prago, ki jo uvrščajo mnogi poznavalci evropskih mest po lepoti takoj za Pariz in Rim, je prijetno in domače. Za prijetno doživljanje v Pragi mora svetiti sonce, da je lahko videti bližje praških stavb. Izložbe trgovin so srednje založene, cene pa so po vsej državi enake. Vsi artikli, nujni deli standarda, so cenen, ostalo je dražje. Manjka sadja in zelenjave. V ju-niju nisem opazil na trgu jabolč breskev, še manj pa pomaranč, limon ali banan. Mesnice so trenutno dobro založene. V njihovih izložbah so razne vrste mesa, od vojvodinskega sala, do madžarskih in ruskih salam ali do novo-zelandske ovčetine; (tetelina je prav tako suzky profil).

Hradčany ob Vitavi so biser Prage. Tu je rezidenca predsednika republike, državni arhiv, vojni muzej, vidovska katedrala, sedež češkega kardinala in švicarskega ambasada. Ob bežnem srečanju dobijo povprečen obiskovalec vtis da živijo Hradčany kljub mozaiku v harmoniji. Že stoletja ponosno gledajo preko zaspane Vitave na praško panoramo, kjer se številne medeninate strehe ob sončnem zahodu bleščijo v zelenozlati svetlobi. Praga ponoči hitro zaspi. Najživahnije je na Vavčavskem trgu, kjer je veliko kinosvobor, najlepši hotelov, nočnih kaba-retov in največ trgovskih lokalov.

Še ob polnoči, ko so že ulice prazne, lahko kupite v kiosku moravsko klobaso, sveže pečeno na olju. V Pragi in vseh čeških mestih je veliko samopostrežnih restavracij, ki so non stop odprte. Tu ni treba veliko denarja za hrano, pecivo in pičico. Obrok mesa so tehtani, vsaka oblast ima en dan v tednu kot brezmesni dan. Takrat ni mogoče v nobeni restavraciji dobiti mesne hrane, razen v turističnih centrih.

Pivo je nacionalna pičica. Pivo je češka vsakdanost in nujnost (pri Slovaki je to vino). Češka se postavlja za najkvalitetnejšim pivom na svetu. Poleg pizenskega je sedaj znano tudi budvarsko (Češke Budějovice). Najboljše črno pivo izdeluje pivovarna Flek, ki ima v Pragi svojo slikovito pivnico, staro nad 500 let. Poleg teh znanih pivovarn ima dežela še blizu štiristo pivovarn. Nikjer ni piva v steklenicah. Če-puješ se iz sodov v 0,5 l velike vrče. V prodaji je 7 %, 10 % ter 12 % pivo. Pizensko pivo velikokrat predpisujejo zdravniki z receptom, ker ima zdravilno vodo iz Karlovih Var. V Brnu ga lahko kupite samo v dveh hotelih. V manjših mestih ga ni možno dobiti, ker ga veliko izvažajo.

Moravska je ponosna na edino velesejmsko mesto v ČSSR, Brno. Brno je trgovsko središče Čehoslovaške, hkrati pa ima močno industrijo. Ima lepo okolico ter ugodne prometne zveze. Ndaleč od Brna se dviga moravski Kras, kjer je največja kraška jama-Macocha, ki ne dosega po številu kapnikov naše Škocjanske, vendar je čudovita s svojim vodnim kanalom. Pa še nekaj radi pokažemo Moravci: Slavkov brod, nekdanji Austerlitz, kjer je izbojeval Napoleon svojo največjo zmago. Na hričeku sredi poljan

(Nadaljevanje na 6. strani.)

Naše zdravje

Dr. Vinko Brenčič, specialist-čeljustni ortoped

Nekaj nasvetov pacientom z umetnim zobovjem

Nadaljevanje

Ce pa se pacient tega ne drži in nosi protezo noč in dan, potem je vsa sluznica pod protezo rdečkasta, rahlo nabrekla in vneta. Pogosto dobijo pacienti s protezo čez nekaj časa pekoče bolečine tam, kjer sluznica pokriva protezo, pri čemer je sluznica pordela in zrahljana. Vzrok teh pekočih bolečin je lahko umetna smola, iz katere je narejena proteza, ali pa zadrževanje toplote pod protezo.

V takem primeru moramo narediti pacientu novo protezo iz drugega materiala. Zobna proteza je zelo občutljiva; če pade v umivalnik, na cement ali pa na tla, počí ali pa se zlomi. Po vstavitvi proteze naročimo pacientu, da pride na ponovni, obvezni pregled, da ugotovimo, če je vse v redu. V začetku, ko pacient dobi protezo, rado pride do raznih težav, na primer otiščanje, cev, ranice, bolečine in podobnega. Če pride do tega, potem mora pacient takoj v ordinacijo, da se odstranijo vsi ostri robovi proteze, ostre zaponke itd. Če proteze zaradi bolečin ni mogoče nositi, potem jo naj pacient nosi vsaj nekaj ur, preden pride na kontrolni pregled, ker le tako lahko točno ugotovimo, zakaj so nastopile bolečine in kje so izražene. Pacient mora priti na kontrolo s protezo v ustih, da vidimo ožuljena mesta, ne pa, da prinese protezo v žepu! Posebno v začetku, ko dobi pacient protezo, je važno, da je kljub začetnim težavam neprestano nosi. Uspeh nošenja proteze je veliko odvisen od pacientove volje, potrpežljivosti in sodelovanja, kajti na protezo se moramo polagoma privajati. Kadar se pojavijo zaradi proteze boleče razjede in otiščanci v predelu ustnic, jezika, lica in neba, svetujemo pacientu, da ne nosi proteze en ali dva dni, dokler se ta rana vsaj malo ne izboljša, obenem pa naj pacient doma izpira s kamiličnim ali žajbljovim čajem. Če se takšna rana ne zdravi, lahko zgine sama po sebi, nogo pa vede do nenormalne rasti ustne sluznice, ki lahko prede zaradi stalnega kemičnega in mehničnega draženja proteze v zločesto novotvorbo — rak pri za do dvajsetih let. Saj vemo, da so nosilci protez predvsem starejši ljudje.

Pri delnih protezah mora zobozdravnik pacientom pokazati, kako se vstavi in sname delna proteza, kakor naj pacient sam vadi pred zrcalom. Pacient vstavi in sname delno protezo vedno v vodilni smeri, to je navpično v smeri podolžne osi zob. Nepravilno snemanje pa vodi do zagozdenja proteze. Zaponke na delni protezi morajo biti gladke in zaokrožene ter ne smejo zbadati pacienta. Po nekem času nošenja delne proteze pride do raznih težav, na primer

do otiščancev, do občutljivosti zob, ki jih objemajo zaponke, pri pomanjkljivi higieni pa do stalnega vnetja ustne sluznice, do poškodb preostalih zob v smislu razvapanja in razvoja zobne gnlobe.

Ce ima pacient delno protezo, potem mora najmanj dvakrat dnevno očistiti preostale zobe. Pri celotni protezi ima pacient v začetku težave pri govoru in žvečenju ter motnje v okusanju. Da se navadi govoriti s protezo, naj nekaj dni doma na glas čita, da sliši samega sebe, s čimer se izogne žuljanju. Kako jemo s celotno protezo, se moramo šele naučiti. S protezo moramo dalj časa žvečiti kot pa z naravnimi zobmi. Da se pacient laže navadi na celotno protezo, mora hrano narezati na koščke, damo mu tanke rezine mehkega kruha, kakor naj zagriže najprej spredaj s sekalci, in to le sredico kruha, pri čemer naj počasi, a močno zagriže, vmes pa naj pije kavo, čaj ali vodo. Obenem mora čimmanj odpirati in zapirati usta. Če odgriznemo hrano s sprednjimi zobmi, nam bo proteza padla iz ust, zato moramo pacienta opozoriti, da je predvsem odgristi s protezo nemogoče. Pri celotni protezi žvečimo na obeh straneh s stranskimi, zadnjimi zobmi, to je z ličnimi in kočnimi, sprednje zobe pa naredimo le iz kozmetičnih in govornih razlogov. Pri tem grizenju in žvečenju na moramo paziti, da ni hrana preveč lepljiva, kot so žganci in ržen kruh, ker se ti lahko primejo na protezo in jo vržejo z ustne sluznice. Skorjo kruha in ostalo trdo hrano naj grize pacient le zadaj. Najbolje je, če to pacientu praktično pokažemo v ordinaciji. Povprečni pacienti nam že čez nekaj dni povedo, da lahko s protezo zadovoljivo žvečijo in jedo in da so zopet dobili izgubljeno voljo do življenja. Kadar celotna proteza ne sedi dobro in odpada, tedaj lahko uporabljamo za boljše pričvrstitve proteze razne lepilne praške, na primer tragakant prašek, s katerim se proteza na sluznični strani naravno in enakomerno posipa, nato pa vstavi v usta. Tak prašek se dobi v drogerijah pod različnimi imeni, na primer Dentofix prašek. Največ težav imajo pacienti s spodnjimi celotnimi protezami, in to zaradi močne gibljivosti jezika in lica, zaradi česar pride do stalnega premikanja in dviganja proteze, to pa zaradi tega, ker se jezik najteže privadi na protezo. Pri nošenju spodnje celotne proteze je potrebno veliko potrpljenja, trdne volje in vztrajnosti pri pacientu. Ustna sluznica je zelo nežna in se mora protezi prilagoditi, zato v začetku nošenja proteze nekoliko boli. Ščasoma pa se ustna sluznica telesa pristihi prilagodi s tem, da se utrdi, kakor žvečenje ne povzroča več nobenih bolečin.

(Dalje prihodnjič)

DRAGO SULEK:

Sprehod skozi čas

Z zaključne ekskurzije ptujskih maturantov

Noč je bila mirna. Kot vse dotlej. Samo morje. In naše »Lastova«. Ropot ladijskih motorjev, pomešan s pesmijo vetrar... Spanec se je tiho in neopazno prikradel na utrujene oči.

Zjutraj so se daleč na obzorju prikazali obrisi Krete. »Glejte!« je nekdo zaklical. Kaj neki naj bi videli v morju, razen delfinov, ki so nas večkrat spremljali in niso bili več nikakršna posebnost. Pa vendar je bilo vredno ogleda. Ne morje, temveč gora na Kreti, ki nudi presenetljivo verno podobo ležečee človeške glave. Sprožilci na aparatih so škrtali, kot že tolikokrat, toda zaradi slabe vidljivosti je posnetek verjetno malokomu uspel.

DOVOLJ

»GRSKEGA KAMENJA«

V Heraklionu je bil predviden celodnevni postanek. Ravno prav za ogled Knossosa, obisk mesta, pa še za kopanje bi ostalo kaj časa. Toda vroče sredozemsko sonce je opravilo svoje. Ne da bi pomislil, da čela krivico grški kulturi, je marsikdo prav odločno, s prizvokom jeze in naveličanosti v glasu, izjavil: »Dovolj mi je

grškega kamenja; raje se grem kopat!« Res, človek si tako želi osvežiti, da mu v trenutku postane odveč vsa kultura, vse znamenitosti, antična Grčija... Precej krivde za nespoštljivost do zgodovinskih vrednot pa je tudi v tem, da muzeji, ki čuvajo antične spomenike, temeljiteje potešijo svoj žep kot turistovo radovednost. Tem prej seveda, če je ta turist dijak, ki je že dolgo pred koncem šolskega leta sklenil, da o angleščini, francosščini, nemščini, ali podobnem, noče ničesar več slišati.

Ko smo po večernem sprehodu in ogledu Heraklionu, okrog polnoči odrinili, ni nihče niti slutil, da bomo vse »sladkosti« morskega potovanja šele doživeli. Dolgi valovi Sredozemskega morja so kljub lepemu vremenu poskrbeli, da so se začeli železice obračati: še najpogumnejšim in najbolj strdnim je bilo videti, kako s težavo ohranjajo neprizadet izraz, in kako »čisto slučajno« tu in tam trpeče obrnejo oči proti nebu. Tudi če bi obstajal Poseidon in bi verovali vanj, pomoči verjetno ne bi bilo.

Po dveh dneh smo, siti mor-

Se trenutek: pod akropolisom človek ne pozira vsak dan

ja, »Lastova«, celo Grčije, zopet stopili na trdna tla v Katakolonu. Pa ni nič pomagalo. Zdaj se je tudi zemlja kar naprej zibala.

Z vlakom, ki je podoben našim bosanskim »kavnim mlinčkom«, je dve uri vožnje do

Olimpie, mesta, kjer se je rodila in uresničila plemenita ideja, ki danes vsaka štiri leta združuje športnike vsega sveta. »Iz principa«, finančnega namreč, sta si le dva naša maturanta, skupaj z nekaj Čeljani in Ljubljanci, ogledala to mesto, relativno visoko v hribovju. Pravita, da se je izplačalo; videla sta ostanke velikega svetišča, Herinega templja, stadiona. Lepo je urejen tudi muzej olimpijskih iger.

SE ZADNJIČ NA GRŠKIH TLEH

Vozni red je priganjal naprej, morje pa še vedno ni kazalo nobenega razumevanja za naše suhozemske želje in potrebe. Kar naprej nas je enakomerno in mirno, toda znotraj nozibavalo. Krf s svojimi kočijami in kočijaži, ki so kar vsiljivo pripravljali popeljati turista po ozkih mestnih ulicah, je bil še zadnja priložnost, da izpraznimo in olajšamo denarnice grških drahem, če je bilo to sploh še potrebno. Pogled na sosednji otoček, kjer se je med zelenjem belil marmornati križ, nam je dal misliti na srbsko junaštvo in trpljenje v prvi svetovni vojni.

ZOPET DOMA

Ko so nam na ladji uničili vize v potnih listih in vrnili depozirani denar, so se skozi jutranjo kopreno že kazali obrisi Boke in črnogorskega hribovja. Morje je v znanem vi-jugastem zalivu je bilo kot olje; gladko in mirno. Srečali

smo nekaj vojnih ladij, preden se je, stisnjen med obalo in visoko planino, prikazal Kotor.

Ni bilo težko opaziti, da smo na domačih tleh. Saj ni manjkalo vrvež v mestu in na tržnici: tiste majhne, prenatrpane prodajalne, kioske obložene z razno kramo, med katero človek le s težavo odkrije prodajalčovo glavo, tisti neverjetni, grški temperament smo pa le pogrešali.

Duhovnik smo obiskali že na začetku poti, v jutranji vročini. Tokrat nas je prijeten hlad poletnega večera, v veličini starega mesta, poveem prevzel.

Se Split sredi opoldneva in Zadar v večernem razpoloženju, in že se je pričela zadnja, trinajsta (ne vem, zakaj in kako ravno trinajsta) etapa naše maratonske poti. Zjutraj se bo prikazala Rijeka, zavita v meglo kot po navadi; vsa umazana in temna. In vrh Učke bo pokrit s svojo »kapo«. Iluzije se bodo razblinile kot milni mehurček, le majhen del bo ostal v nenasitni zakladnici spomina. Temu to, onemu, ono... Vsi bomo čuvali neke v zavesti, da sicer nismo »odkrili Amerike«, da pa smo vendar vsaj malo bogatejši. Morda se bodo kdaj celo uresničile besede na ladijski spominski razglednici: »Prepričani smo, da vam je potovanje ugajalo, in upamo, da se bomo zopet srečali na Lastovu.«

ŠPORT ŠPORT

Nogomet

PRIJATELJSKA NOGOMETNA TEKMA
V PTUJU

Drava: Železničar 1:0

V prijateljski nogometni tekmi se je pomerila Drava z Železničarjem iz Maribora na stadionu ob Ormoški cesti. Medtem ko so gostje nastopili v nepopolni postavi — manjkalo je šest igralcev prvega moštva — sta manjkala pri domačih Emeršič in Jurinič. Sicer pa je Drava nastopila v naslednji postavi: Ivartnik, Sarc, Koletnik, Liubec T., Musič, Hadler, Zajdel, Nežmah, Vogrinc, Mlakar F. in Ljubec P. Edini gol za Dravo je dosegel Mlakar F. v drugem delu igre. Omenimo še nai, da so napadalcji Drave zadeli dvakrat vratnico in enkrat prečko, nekaj nevarnih strelav na je obranil odlični vratar gostov Kitak. Tudi Železničar je imel nekaj priložnosti za doseg gola, toda nespretni napadalcji niso znali premagati dobrega vratarja Ivartnika.

Pred okrog 100 gledalci je odlično sodil lanko Vogrinc. V predtekmi sta se pomerili rezervno moštvo in mladinci Drave. Zmagali so mladinci z rezultatom 2:1. Gole so dosegli Vihar in Carli za mladince in Vogrinc za Dravo B.

Ker bo tekmovala NK Drava v vzhodni coniški ligi, bo nastopala v mariborski podzvezi Drava B. V tekmovalni sezoni bodo tekmovali v MP tudi mladinci in pionirji NK Drave.

NOVA ZANIMIVOST ZA VOZNIKE MOTORNH
VOZIL!

V nedeljo ob 9. uri bodo v Ptuj na Srbskem trgu startali vozniki osebnih avtomobilov, motornih koles in mopedov v novi nagradni tekmovalni disciplini:

»SKOZI PROMETNI
LABIRINT«.

To nagradno tekmovalje prireja AMD Ptuj skupaj z občinskim odborom Ljudske tehnike Ptuj.

»Skrozi prometni labirint« je nova tekmovalna disciplina, v kateri so združeni elementi ocesne in spretnostne vožnje ter avtorallyja in zahteva dobro mero iznajdljivosti in poznavanja cestno prometnih predpisov. Do tega tekmovalja je prišlo v prizadevanju članov AMD in ljudske tehnike, da prikažejo nove možnosti avtomobilskega športa.

Nagradno tekmovalje »Skrozi prometni labirint« bo potekalo po ulicah starega Ptuja. Sodelujejo lahko vsi vozniki osebnih avtomobilov, motornih koles in mopedov, ki imajo ustrezno veljavno vozniško dovoljenje. Prijave sprejema AMD Ptuj vsak dan med 8. in 16. uro in v nedeljo eno uro pred startom.

DOSTAVNI
AVTOMOBIL
SE JE PREVRNIL

Dne 24. avgusta ob 7. uri je med vožnjo v Pušencih počila leva zračnica kombija MB 139-29, ki ga je upravljal Ljubo Lešničar. Ko je guma izpuščila, je dostavni avtomobil, ki je bil naložen s kruhom, zaneslo v levi občestni jarek in nato v precej visok nasip. Telesnih poškodb ni bilo, le medtem, ko se je avtomobil prevrnil na streho, je na kruhu nastalo za 70 tisoč dinarjev škode.

OBVESTILO

Obveščamo starše, da bo cepljenje otrok rojenih leta 1963 in zamudnikov, ki letos niso bili popolno (trikrat) cepljeni proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju za področje mesta Ptuj in sicer:

v četrtek, 3. sept. 1964, ob 16. uri. Prav tako bo cepljenje otrok, rojenih v času od 1. januarja do 31. maja 1964 proti davici, tetanusu in oslovskemu kašlju in sicer:

v petek, 4. sept. 1964, ob 16. uri. Cepilne bo v prostorih Higijenske postaje Ptuj, Ormoška cesta 2.

Zdravstveni dom Ptuj
Higijenska postaja

KRAJEVNA SKUPNOST PTUJ razpisuje prosto delovno mesto

TRAKTORISTA

pogoj: izpit za traktorista in 5-letna praksa

Pismene prošnje sprejema Krajeva skupnost Ptuj, Jadranska 12. Nastop službe takoj.

Obvestilo

Vsi učenci od 2. do 8. razreda, ki so hodili v osnovno šolo Toneta Znidarja, naj se zberejo 4. 9. t. l. ob 8. uri na dvorišču te šole ne glede na to, če bodo v šol. letu 1964/65 dodeljeni v novo šolo.

Razpored bodo dobili 4. 9. t. l.

Učenci, ki bodo obiskovali 1. razred se zberejo ob 10. uri.

Ravnateljstvo
osnovne šole Tone Znidarja Ptuj

Trgovsko podjetje »PERUTNINA« PTUJ sprejme v uk

6 vajencev mesarsko stroke

Pogoj za sprejem je končana osemletka.

Prednost imajo kmečki fantje iz okoliških vasi.

Pismene ali ustne prijave sprejema kadrovska služba na upravi podjetja, Ljutomerska cesta 4-5.

Od 1. septembra
posebna izdaja
Sportskih novosti
za Slovenijo

Na štirih posebnih straneh poroča 65 stalnih dopisnikov

VSE O ŠPORTU V SLOVENIJI

V posebni izdaji za Slovenijo prinašajo SPORTSKE NOVO-
STI poročila z več kot 70 nogometnih, košarkarskih, od-
bojarskih in rokometnih tekem.

Rokometno srečanje -
ob slovesu

»Pomladitev moške ekipe rokometne Drave... Prvi uspehi mlade ekipe pod vodstvom trenerja Turodiča... Petnajsta zaporedna zmaga domačega moštva... Uspeli v kvalifikacijah za štajersko ligo...«

Tako nekako bi lahko v telegrafskem slogu ponazorili potek dogodkov na domačem rokometnem igrišču in tudi povsod tam, kjer je domača ekipa gostovala v predlanski tekmovalni sezoni. Kdo se ne spominja več tega leta, ki je za velikimi uspehi ptujskih rokometnešev pred šestimi, sedmimi, ali desetimi leti, pomenilo pomolno vzpon domačega moškega rokometu. Gotovo je, da uspehom največje pripomogli igralci sami, njihov polet, njihova nepremagljiva želja za

Rokomet

zmago in kolektivni duh. Pogoj za trening so bili odlični, stadion je bil nov... In vendar je za vsemi uspehi, skoraj v senci, stal nekdo, ki ga tako radi pozabljamo — trener VOJO TURODIČ. Potem ko je velik del svoje mladosti posvetil aktivnemu rokometnemu igranju, se kot izkušen igralec ni umaknil. Prevzel je trenerska opravila in kot amater vlagal v delo mnogo truda, mnogo žrtve. Kljub službenim in drugim skrbem. Potegnil je za sabo generacijo igralcev, ki so mu zaupali in slepo sledili ter so bili včasih na tekmalh.

CESTITKE

Ljubemu možu, očetu in dedku Bogomiru Toplaku iz Gorisnice 7 želimo vse lepo in mu ključico na mnoga leta ob rojstnem dnevu žena Marija, sinova Mirko in Milan, hčerka Albinna z možem Marjanom in hčerko Albinco. Enako želijo vsi skupaj sinu oziroma bratu Milanu za bližnji praznik. Posebno Albinca želi stricem mnogo uspeha. Mirku pa želijo vsi skupaj srečno pot nazaj k vojakom in skorajšnje svidenje!

Utrinki iz češkoslovaške

(Nadaljevanje s 5. strani)

Je skromen spomenik z dvema drevesoma.

Ko sem se po enem mesecu vračal, sem čutil, da nisem vsega videl. Prav tako ne utegnem vsega napisati, kar sem spoznal in občutil. Mudilo se mi je domov; vročina je bila neznosna. Njihova kontinentalna klima se razlikuje od naše. Poletja so bolj vroča, zime pa bolj hladne. Nikoli še nisem občutil, kaj pomeni dežela brez morja. Nikoli tudi nisem vedel, kako visoko cenijo na Češkoslovaškem naš Jadran, Jadran in Jugoslavija, Jugoslavija in Tito, to je, na kar postane v Češki še bolj ponosen.

B. S.

ki so se zdele že izgubljene, samo zaradi njega sposobni napraviti pravi podvig. Ta generacija je danes že zgodovina. Mnogo je vzrokov, objektivnih in subjektivnih. Tudi trener ne bo več v Ptuj vzgajal novih rokometnešev: odhaja na novo službeno mesto.

Nesreča nikdar ne počiva

V ptujski bolnišnici so se zdravili ali se še zdravijo zaradi poškodb naslednji pacienti:

Stefan Fekonja, Smolinci 1 — padel je z drevesa in se poškodoval po telesu; Feliks Taciša, Stopercer 9 — pri delu si je poškodoval glavo; Pavle Zagorec, Brezje 1 — padel je z motorja in si poškodoval glavo; Stanko Butolen, Zagrad 59 b — padel je in se poškodoval; Terezija Vindiš, Lancova vas 95 — padla je z voza in si poškodovala nogo; Martin Ambrož, Gorisnica 71 — poškodoval se je; Franc Muhič, Rajčeva 4, Ptuj — padel je in si zlomil levo nogo; Simon Čeh, Ljutomerska 26, Ptuj — pri prometni nesreči si je poškodoval nogo; Jožef Zunkovič, Grdina 2 — padel je z avtomobila in si poškodoval nogo; Marija Slabe, Krčevina 26 — padla je in si poškodovala desno nogo; Salamon Jurij, Naraple 9 — pri padcu s kolesom si je poškodoval obraz; Stefan Zavec, Sakušak 56 — nekdo ga je zabodel z nožem; Marija Farbič, Kidričevo 52 — poškodovala si je nogo; Franc Fištravec, Zelezna vrata 3 — padel je pod tovarnjak in si zlomil hrbtenico; Terezija Pelin, Đurmanec 4 — pri padcu si je poškodovala nogo; Anton Peršuh, Pleterje 49 — poškodoval

si je nogo; Jože Klanjček, Zakl 29 — z nožem si je prerezal trebuh; Julijana Zavec, Cirkovci 55 — pri kuhinjskem delu si je opekla nogo; Dušan Kolarič, Titova 31, Murska Sobota — pri padcu si je poškodoval roko; Josip Barlovič, Pristava 25 — padel je in si poškodoval nogo; Osman Ozemi, Zagreb — padel je s skednja in se poškodoval; Darko Mlakar, Ob Dravi 3, Ptuj — pri padcu po stopnicah si je poškodoval glavo; Franc Fuks, Podložje 22 — padel je z avtomobila in si zlomil roko; Ivana Meško, Hajndl 15 — poškodovala si je nogo; Alojz Gajzer, Prerad 42 — poškodoval si je glavo; Zofija Vučen, Ivanovec — s koso si je poškodovala nogo; Terezija Vidovič, Sp. Hajdina 107 — s koso si je poškodovala levo nogo; Dragica Kolednik, Sostrže 43a — poškodovala se je; Viljem Jus, Jelovica 2 — pri padcu z motorjem si je poškodoval obraz; Franc Kaučević, Apače 135 — pri padcu z motorjem si je poškodoval glavo; Ivan Đurčević, Zverovinci 170 — padel je in se poškodoval; Zvonko Feguš, Gorisnica 60 — padel je in si poškodoval nogo; Edi Gašparič, Kog 75 — padel je in si zlomil roko; Ivan Maroh, Tržec 48 — kamen mu je padel na nogo.

Osebná kronika

Rodile so: Barbara Zuran, Zasadi 5 — deklico; Barbara Koletnik, Paradiž 80 — dečka; Marta Vnuč, Jastrebec 12 — Stanislavo; Marjeta Trstenjak, Salovci 37 — deklico; Ivana Veršič, Nova vas pri Markovcih 16 — Zdenko; Julijana Zemljarič, Dornava 59 — Danico; Antonija Zdravec, Miklavž 57 — Janka; Veronika Gabrovec, Slatina 46 — Stanka; Franciška Černezel, Rabeljica vas 17 — deklico; Marija Čeh, Grabonški vrh 8 — Zinko; Erna Pirc, Kidričevo 41 — Primoža; Katarina Klemen, Cirkovec 14 — Ireno; Elizabeta Belšak, Cerovec 3 — Dušan; Antonija Majcenovič, Paradiž 14 — deklico; Hedvika Mihelič, Grajenščak 39 — dečka; Matilda Kos, Nova vas pri Markovcih 2 — deklico; Marija Hercog, Cirkulane 1 — deklico; Draga Kesar, Zamušani 21

— Mirjano; Anica Presečki, Slamnjak 30 — Marjana; Katarina Hrnčič, Stojci 110 — Slavka; Terezija Pungračič, Drenovec 7 — Zdenko; Marija Bone, Hajdoše 68 — Marjana; Marija Cimerman, Središče 81 — Suzano.

Poročili so se: Andrej Luc, Zagorje 1 — Danica Vitkovič, Tomaž pri Ormožu 15; Stanislav Gregorec, Zabljak 5 — Ida Kristovič, Budina 19; Franc Kostanjevec, Mojna cesta 17 — Franciška Stebih, Na obrežju 6.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.

Umrli sta: Ana Kaisersberger, Stuki 15, rojena 1888, umrla 23. avgusta 1964; Jože Gavez, Gorisnik 11, Zavrč, rojen 1907, umrl 24. avgusta 1964.